

DZIENNIK URZĘDOWY

DLA OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

WYDAWANY PRZEZ KURATORJUM O. S. L. WE LWOWIE.

Lwów, dnia 30 stycznia 1923.

T R E Ś Ć

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w sprawie nadzoru młodzieży katolickiej podczas wspólnych praktyk religijnych str. 2.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w sprawie przyznania prywatnym szkołom zawodowym praw szkół państwowych str. 3.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych str. 4.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. i okólnik Kuratorjum w spr. seminarjalnych egzaminów dojrzałości eksternów str. 6.

Okólnik Kuratorjum w sprawie przypuszczania eksternistów do egzaminu dojrzałości str. 8.

Okólnik Kuratorjum w sprawie udzielenia subwencji szkołom prywatnym i bursom str. 9.

Okólnik Kuratorjum w sprawie odroczenia służby wojskowej dla uczniów str. 10.

Okólnik Kuratorjum w sprawie nowych formularzy świadectw i druków dla szkół z językiem wykładowym ruskim str. 12.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. w sprawie składek na pomnik J. Poniatowskiego w Warszawie str. 13.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. w sprawie stosunku funkcjonariuszów szkolnych do organizacji nauczycielskich str. 13.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. w sprawie artykułu 45 ustawy emerytalnej str. 14.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w sprawie wypłaty gminom zasiłków i pożyczek na budowę szkół str. 15.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. w sprawie uposażenia kontraktowych lekarzy i dentystów str. 21.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w sprawie uprawnień nauczycielek z wyższym egzaminem licealnym pruskim str. 22.

Rozporządzenie Ministra Robót publicznych w przedmiocie dostarczania szkołom drzewa opałowego str. 22.

Komunikat Minist. W. R. i O. P. w sprawie oddawania urzędowania przy zmianie kierownika urzędu str. 24.

Okólnik Kuratorjum w sprawie zapomóg na opłaty szkolne za dzieci uczęszczające do szkół prywatnych str. 27.

Kształcenie nauczycieli (kursy nauczycielskie) str. 37. — Oświata pozaszkolna, sprawozdanie z działalności za lata 1920-1922 str. 42. — Wynagrodzenie nauczycieli szkół dokształcających str. 47. — Koszta podróży str. 49. — Czasopismo „Opieka nad dzieckiem“ str. 50. —

Opłaty ulgowe dla paczek z książkami szkolnymi str. 51. — Rozszerzenie działalności pomocy lekarskiej str. 51. — Dodatek rodzinny za dzieci kończące 18 lat na czas wakacyj str. 52. —

Portorjum za nieopłaconą korespondencję str. 52. — Wiadomości osobiste str. 28. — Organizacja szkół str. 30. — Książki str. 30. — Konkursy str. 31. — Ogłoszenia str. 53.

Rozporządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 listopada 1922 L. 2535/S. w sprawie nadzoru wychowawczego podczas wspólnych praktyk religijnych młodzieży katolickiej w szkołach powszechnych oraz średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Celem unormowania nadzoru wychowawczego podczas wspólnych praktyk religijnych młodzieży katolickiej w szkołach powszechnych oraz średnich ogólnokształcących i zawodowych zarządzam co następuje :

Tam gdzie jest urządzone osobne nabożeństwo, ewentualnie z odpowiednim przemówieniem (kazaniem, egzortą) dla młodzieży szkolnej, tam młodzież szkolna bierze udział w tych praktykach zbiorowo a szkoła jako instytucja wychowawcza przyjmuje na siebie obowiązek opieki i nadzoru nad zebraną razem młodzieżą.

Nabożeństwa i inne praktyki religijne, w których młodzież szkolna bierze udział zbiorowo, odbywają się:

- a) na początku i z końcem roku szkolnego;
- b) w niedziele w ciągu roku szkolnego z wyjątkiem niedziel podczas dłuższych feryj;
- c) w święta wyliczone w osobnych rozporządzeniach Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- d) w dniu 3 maja;
- e) w czasie przystępowania do Sakramentów świętych i odbywania rekolekcji wielkanocnych.

Stosownie do warunków miejscowych młodzież zbiera się albo w gmachu szkolnym, skąd udaje się do kościoła, albo odrazu w kościele w czasie wyznaczonym przez księdza prefekta w porozumieniu z dyrektorem (kierownikiem) szkoły. Tak w czasie zbierania się młodzieży, jak w czasie nabożeństwa i kazania szkolnego (egzorty) opieka nad młodzieżą i nadzór nad jej zachowaniem się należy do wychowawczych obowiązków księży prefektów i nauczycieli. Jeżeli w pewnej szkole pracuje kilka sił nauczycielskich można urządzać kolejne dyżury, przyczem liczba nauczycieli czuwających nad młodzieżą musi czynić zadość potrzebie roztoczenia istotnej opieki i nadzoru nad nią.

Minister :

Dr. Kumaniecki w. r.

Rozporządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 czerwca 1922 L. 5591/III w sprawie przyznania prywatnym szkołom zawodowym praw państwowych szkół zawodowych.

§ 1. Prywatna szkoła zawodowa może uzyskać prawa państwowej szkoły zawodowej.

§ 2. Prawa przewidziane w § 1. są następujące:

a) świadectwa z poszczególnych klas wydawane przez prywatną szkołę zawodową posiadającą prawa państwowej, własnym uczniom, są równoważne ze świadectwami państwowych szkół zawodowych; przy przechodzeniu do odpowiednich klas państwowych szkół zawodowych, uczniowie posiadający świadectwa szkoły prywatnej, mającej prawa szkoły państwowej, zdają egzamin wstępny tylko w zakresie ewentualnej różnicy programów;

b) świadectwa ukończenia, wydawane uczniom prywatnych szkół zawodowych poszczególnych typów, posiadających prawa szkół państwowych, są równoważne w służbie wojskowej i cywilnej ze świadectwami państwowych szkół zawodowych takich samych typów;

c) ulgi, przysługujące uczniom państwowych szkół zawodowych jak ulgi kolejowe, odroczenia służby wojskowej i tp. rozciągają się w tym samym zakresie na prywatne szkoły zawodowe, posiadające prawa szkół państwowych.

§ 3. Prawa państwowych szkół zawodowych nadaje prywatnym szkołom zawodowym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Szkoły zawodowe prywatne uzyskują prawa państwowych szkół zawodowych na przeciąg jednego roku szkolnego.

§ 5. Na świadectwach wydawanych przez prywatne szkoły zawodowe, posiadające prawa państwowych szkół zawodowych, winien być umieszczony następujący napis:

„Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia . . . . roku . . . . Nr. . . . .
 . . . . . świadectwo niniejsze jest równoważne ze świadectwami państwowej szkoły zawodowej (wskazać odpowiedni typ)“.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze całego Państwa od dnia ogłoszenia.

Minister W. R. i O. P.:
w z. T. Łopuszański.

L. 6388/III. Podając do wiadomości powyższe rozporządzenie, Kuratorjum O. S. Lwowskiego oznajmia, że nadanie powyższych praw Ministerstwo W. R. i O. P. uzależniło od następujących warunków:

Dotycząca szkoła winna:

1) mieć charakter ściśle zawodowy; 2) stać na wysokim poziomie naukowym i wychowawczym; 3) posiadać grono nauczycielskie i kierownika z odpowiednimi kwalifikacjami szkolnymi, pedagogicznymi i zawodowymi; 4) posiadać wszystkie klasy przewidziane w programie; 5) co do wieku i liczby uczniów w klasach odpowiadać przepisom obowiązującym w szkołach państwowych; 6) posiadać należyte urządzenia i pomoce naukowe oraz odpowiedni lokal szkolny; 7) posiadać koncesję, wydaną przez władze polskie.

Do wniosku o nadanie praw należy dołączyć dokładne dane statystyczne w myśl okólnika Ministerstwa L. 8218/21 z grudnia 1921 r. oraz trzy odpisy wizytacji.

We Lwowie, dnia 29 grudnia 1922.

Kurator:
Sobiński.

L. 24759/I.

O k ó l n i k

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych.

Ogłoszony w Dzienniku urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 1 grudnia 1922 Nr. 30,
poz. 377,

Jeżeli w razie udzielenia urlopu nauczycielowi szkoły powszechnej Kuratorjum dojdzie do przekonania, że zastępstwo urlopowanego nie da się inaczej urządzić, jak przez powołanie zastępczej siły nauczycielskiej, należy w piśmie zawiadamiającem Inspektora Szkolnego o udzieleniu urlopu upoważnić go równocześnie do powołania zastępczej siły nauczycielskiej w charakterze pracownika kontraktowego.

Na podstawie tego upoważnienia Inspektor Szkolny zawiera z zastępczą siłą umowę według załączonego wzoru

Siłom, nie posiadającym kwalifikacyj nauczycielskich, należy przyznawać płacę wedle XI stopnia służbowego urzędników państwowych, siłom zaś kwalifikowanym wedle X stopnia służbowego.

Wobec możliwości rozwiązania stosunku służbowego każdej chwili z czternastodniowym wypowiedzeniem, oznaczenie terminu końcowego trwania umowy jest zbędne, zwłaszcza, że zazwyczaj po powrocie do służby urlopowanego nauczyciela zachodzi potrzeba użycia dotychczasowej siły zastępczej do dalszego zastępowania innego urlopowanego nauczyciela. Oczywiście i w tym wypadku może to stać się na podstawie upoważnienia Kuratorjum.

W razie potrzeby rozwiązania umowy należy bezwzględnie przestrzegać, aby wypowiadać służbę conajmniej na 14 dni przedtem, zanim dalsza praca zastępczej siły okaże się zbędna. Zwolnionej sile należy też zawsze wydać pismo zwalniające i w piśmie tem wyraźnie zaznaczyć dokładny termin zwolnienia. Termin zamknięcia płacy musi odpowiadać terminowi zwolnienia.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia 1 września 1922 r.

Warszawa, dnia 11 listopada 1922.

Minister W. R. i O. P.:

w z. *T. Łopuszański.*

U M O W A

zawarta między panem . . . . . Inspektorem Szkolnym w . . . . ., a panem . . . . . w sprawie stosunku służbowego.

1. Pan . . . . . przyjmuje na siebie od dnia . . . 192 . r. obowiązki nauczyciela szkoły powszechnej . . . w . . . . . w charakterze pracownika kontraktowego.

2. Pan . . . . . pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości (całej) płacy zasadniczej z całkowitym dodatkiem drożyznianym bez wszelkich innych dodatków, jak za „wysługę lat“, za „wyższe studia“ i tp., przyznanej w przepisach o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (ustawa z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 65, poz. 429) dla . . stopnia służbowego urzędników państwowych, przyczem w miarę podwyższania lub obniżania mnożnika dodatku drożyznianego dla urzędników i funkcjonarjuszów państwowych rośnie lub obniża się automatycznie wynagrodzenie Pana . . . . .

bez potrzeby rewizji umowy niniejszej o całkowitą kwotę, o którą podwyższono lub niżono dodatek drożyzniany dla wymienionego wyżej stopnia służbowego. Powyższe wynagrodzenie wypłacane będzie miesięcznie z góry, poczynając od dnia . . . . . 192 . r. przez cały czas trwania umowy. W razie podróży służbowych otrzyma Pan . . . . . zwrot kosztów i diety, wedle norm, obowiązujących w tym względzie dla urzędników państwowych, przyczem pobierać będzie diety, przyznane dla . . stopnia służbowego urzędników państwowych.

3. Świadczenia Państwa na rzecz Pan . . . . . ograniczają się do wynagrodzenia, tudzież zwrotów kosztu podróży i diet, według zasad, wyszczególnionych w § 2 niniejszej umowy.

4. Pan . . . . . zobowiązuje się ściśle stosować do przepisów, regulaminów, instrukcyj i innych zarządzeń, normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

5. W razie zamianowania Pan . . . . . nauczycielem etatowym, urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem państwowym, umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony od dnia nominacji względnie przyjęcia na służbę pozaetatową.

6. Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony Inspektora Szkolnego lub Pan . . . . . na 14 dni naprzód, przyczem Pan . . . . . obowiązany . . . . . jest uprzednio zwrócić wszystkie otrzymane zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez się względem władz szkolnych zobowiązania pieniężne i służbowe. Wynagrodzenie będzie wypłacane do dnia zwolnienia Pan . . . . . , który z powodu tego zwolnienia nie będzie miał prawa do żadnego odszkodowania.

7. Spory cywilno-prawne, któreby mogły z tej umowy wyniknąć, rozstrzygać będzie właściwy Sąd w siedzibie Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej względnie w siedzibie terytorjalnej właściwego Oddziału Prokuraturji Generalnej.

. . . . . dnia . . . . . 192 . . . . .

Podpis przedstawiciela władzy :

Podpis pracownika kontraktowego :

_____

L. 24513/L.

Rozporządzenie

Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie seminarjalnych egzaminów dojrzałości dla eksternów w okręgu szkolnym lwowskim.

Na mocy art. 28 „Dekretu o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych“ (Dz. p. p. Nr. 14 z dnia 8 lutego 1919, poz. 185) za-

rządzam następujące przepisy przy dopuszczeniu eksternistów i eksternistek do egzaminów dojrzałości w seminarjach nauczycielskich na terenie okręgów szkolnych Krakowskiego i Lwowskiego.

Jako eksterni i eksternistki mogą przystępować do seminarjalnych egzaminów dojrzałości osoby, które ukończyły lub ukończą w danym roku kalendarzowym co najmniej lat 19 i a) przedstawią świadectwo że nie później niż dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły co najmniej 6 klas szkoły średniej albo

b) świadectwo, że nie później niż dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły co najmniej 3 kursy seminarjum nauczycielskiego albo

c) świadectwo, że nie później niż dwa lata przed terminem egzaminu ukończyły 5- lub 6-klasową szkołę wydziałową żeńską albo

d) wykażą się świadectwem dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej lub liceum żeńskiego albo

e) wykażą się świadectwem odbycia przynajmniej dwuletniej praktyki na stanowisku nauczycielskim w publicznych szkołach pow szechnych lub posiadających prawo publiczności, a jeżeli praktykę tę odbyto na terenie b. zaboru rosyjskiego, to również świadectwem złożenia z wynikiem pomyślnym egzaminu dla nauczycieli czynnych a niewykwalifikowanych.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje do czasu wydania ogólnego rozporządzenia w tej samej sprawie dla terenu całego Państwa.

We Lwowie dnia 2 stycznia 1923.

Kierownik Ministerstwa:

Ż. Miłulowski-Pomorski m. p.

L. 305/I S.

O k ó l n i k

Kuratorjum O. S. L. do Dyrekcji seminarjów nauczycielskich w okręgu w sprawie seminarjalnych egzaminów dojrzałości dla eksternów.

Powołując się na rozporządzenie Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 2 stycznia 1923 r. l. 24513/I. Kuratorjum O. S. L. oznajmia że egzaminy dojrzałości dla eksternów odbędą się w roku 1923 tylko w państwowych seminarjach nauczycielskich w Samborze, Tarnopolu i Stanisławowie.

Udokumentowane podania winny być wniesione najpóźniej do końca kwietnia 1923 do Kuratorjum O. S. L.

Do egzaminu dojrzałości mogą być dopuszczone tylko te osoby które posiadają warunki, wymienione w powyższem rozporządzeniu ministerjalnem.

Wyjątkowo mogą być dopuszczone do tego egzaminu w roku 1923 te osoby, które nie mają wprawdzie wymaganych warunków, ale już zasiadały do egzaminu dojrzałości w roku 1922 i zostały reprobowane z możliwością powtórzenia egzaminu po upływie najwyżej jednego roku.

Kandydaci (tki) którzy w terminie jesiennym 1922 otrzymali na egzaminie dojrzałości pozwolenie poprawienia noty z jednego przedmiotu w terminie najbliższym względnie po upływie roku, zgłoszą się do poprawczego egzaminu dojrzałości w tem seminarjum w którym składali poprzedni egzamin.

Termin seminarjalnych egzaminów dojrzałości zostanie ogłoszony w czasie późniejszym.

Taksa egzaminacyjna wynosi w roku 1923 12 000 Mk.

We Lwowie dnia 17 stycznia 1923.

Kurator:
Sobiński.

_____

L. 8888/I. S.

O k ó l n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcji wszystkich państwowych seminarjów nauczycielskich w sprawie próśb eksternistów o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości.

Dyrekcje niektórych seminarjów załatwiają przychylnie, względnie przedkładają Kuratorjum z wnioskiem o przychylnie załatwienie podania eksternów o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości, mimo że rażące błędy i niedostatki zawarte w załączonych wykazach lektur, a co gorsza grube błędy stylistyczne, gramatyczne i ortograficzne tych podań stwierdzają ponad wszelką wątpliwość niedostateczne przygotowanie kandydatów. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, pragnąc uniemożliwić takim kandydatom (kom) tak zwane próbowanie szczęścia, tudzież zapobiec narażaniu Komisji egzaminacyjnych na niepotrzebną stratę czasu, przypomina Dyrekcjom postanowienia § 90. statutu organizacyjnego al. 8 i poleca, aby odrzucały a limine prósy eksternów

(eksternistek) o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości, o ile tylko będą zawierały rażące błędy w treści podania właściwego, oraz o ile dołączone wykazy przerobionego materiału naukowego i lektury prywatnej z języków nie będą wystarczające, niedokładne lub pełne błędów, stwierdzających, że petent (tka) nie przygotował się do egzaminu sumiennie i gruntownie i pragnie tylko próbować szczęścia. Tak samo należy odrzucać prośby nienależycie udokumentowane.

We Lwowie, dnia 14 grudnia 1922.

Kurator:
Sobiński

L 8016/I. S

O k ó l n i k

Kuratorjùm Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie przedkładania próśb o udzielenie subwencji dla szkół prywatnych, burs i tp.

Do podań o subwencję z funduszów państwowych dla prywatnych szkół powszechnych, burs i zakładów wychowawczych, utrzymujących młodzież w obowiązkowym wieku szkolnym, winny być dołączone wykazy zawierające następujące dane:

1) nazwa zakładu; 2) czyją jest własnością (stowarzyszenie, konwent, osoba prywatna) i dokładne nazwisko właściciela; 3) od kiedy istnieje; 4) ewentualnie ilość klas, oddziałów równorzędnych w roku ubiegłym i bieżącym; 5) ilość uczniów, względnie wychowanków (chłopców, dziewcząt); 6) od kiedy ewentualnie ma prawo publiczności i czy ma prawo publiczności na rok bieżący (data i liczba rozporządzenia) względnie, czy starano się o takie prawo lub go odmówiono (data i liczba reskryptu); 7) kto i kiedy zakład, bursę i tp. wizytował; 8) kto zarządza zakładem i jakie posiada kwalifikacje (podać również inne siły nauczycielskie, względnie pomocnicze i ich kwalifikacje); 9) wysokość opłaty wychowanków; 10) liczebną ilość wychowanków, uwolnionych częściowo lub całkowicie od opłaty; 11) kwotę, o którą zakład prosi; 12) czy budynek własny, czy najęty; 13) czy budynek odpowiada warunkom higienicznym (światło, obszar, położenie i td.); 14) czy zakład był w ubiegłym roku subwencjonowany (przez Państwo lub instytucje i osoby prywatne); a) przez kogo, b) w jakiej wysokości.

Nadto należy przedłożyć: 1) udokumentowane rachunki z ewentualnie poprzednio uzyskanej subwencji państwowej o ile takich rachun-

ków już nie przedłożono; 2) sprawozdanie finansowe za rok słoneczny ubiegły; 3) preliminarz budżetowy na rok następny.

Wykaz jakoteż rachunki, sprawozdanie i preliminarz powinien być podpisany przez właściciela i kierownika zakładu a stwierdzony na podstawie znajomości stosunków miejscowych przez inspektora szkolnego.

We Lwowie dnia 28 listopada 1922.

Kurator:
w z. Gayczuk.

L. 2447/pr.

O k ó l n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcji wszystkich szkół średnich ogólnokształcących oraz seminarjów nauczycielskich męskich państwowych i prywatnych, w sprawie odroczenia służby wojskowej dla uczniów.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 23 października 1922 l. 14223/II oznajmiło, że Dyrekcje zakładów naukowych, które zostały zawiadomione w ciągu roku szkolnego 1921/22 przez Ministerstwo względnie Kuratorjum o umieszczeniu ich w wykazie szkół, których uczniom przysługuje prawo korzystania z odroczenia służby wojskowej w myśl art. 64 Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 27 października 1918 (Dzien. p. p. z 1918 roku Nr. 13, poz. 28), obowiązane są:

I. Uczniom powołanym do poboru wydawać zaświadczenia następującej treści:

Z A Ś W I A D C Z E N I E.

Dyrekcja . . . . . (dokładna nazwa szkoły i adres) . . .

zaświadcza, że . . . . . (imię i nazwisko ucznia) . . . . .

. . . . . urodzony dnia . . . . . roku . . . . .

w . . . . . (miejsce urodzenia) . . . . . wstąpił

do . . . . . (nazwa szkoły) . . . . . dnia . . . . .

roku . . . . . i obecnie jest uczniem klasy . . . . .

(liczne kłasy słowami)

Zaświadczenie niniejsze Dyrekcja wydaje . . . . . (imię i nazwisko ucznia) . . . . . celem przedłożenia władzom wojskowym

. . . . . (nazwa miejscowości) . . . . . dnia . . . . . roku . . . . .

Nr. . . . . (bieżący wydanego zaświadczenia).

(Pieczęć szkoły)

DYREKTOR

(podpis)

II. Przy wydawaniu tych zaświadczeń przestrzegać następujących zasad:

- 1) zaświadczenie musi być napisane na blankiecie szkolnym, opatrzonym datą i kolejnym numerem;
- 2) wydane zaświadczenia winny być zapisane w osobnej księdze na to przeznaczonej i przechowywanej w kancelarii szkolnej;
- 3) treść zaświadczenia winna być taką jak w podanym wzorze.

III. Zaświadczenia dla celów wojskowych wydawać jedynie:

- 1) uczniom od klasy V do VIII włącznie lub kursów (w szkołach odmiennego od średnich typu), które odpowiadają wymienionym klasom szkoły średniej;
- 2) tym uczniom wymienionych klas (kursów), którzy wstąpili do danej szkoły z początkiem roku szkolnego 1921/22, tj. we wrześniu 1921; jeżeli zaś uczeń przeniósł się do danej szkoły w ciągu roku szkolnego 1921/22 bezpośrednio z innej szkoły, do której wstąpił z początkiem roku szkolnego 1921/22, zaświadczenie może być mu wydane, ale musi zawierać wyraźną wzmiankę o datach wstąpienia do innej szkoły i przeniesienia do danej szkoły.

Jeżeli w ciągu roku szkolnego 1921/22 uczeń poborowy nie uczęszczał wcale do szkoły, może uzyskać zaświadczenie za zezwoleniem Kuratorjum, do którego winna Dyrekcja szkoły wnieść w tej sprawie podanie należycie umotywowane i opatrzone wnioskiem.

IV. Zawiadamiać odpowiednią Powiatową Komendę Uzupełnień:

- 1) niezwłocznie o każdym wypadku przeniesienia się ucznia, korzystającego z odroczenia służby wojskowej, do innej szkoły.

2) 15 września danego roku w każdym wypadku ukończenia przez ucznia, korzystającego z odroczenia służby wojskowej, danej klasy;

3) 15 października danego roku w każdym wypadku złożenia przez ucznia, korzystającego z odroczenia służby wojskowej, egzaminu dojrzałości;

V. Zawiadamiać niezwłocznie Komendy Uzupełnień o nowo przyjętych uczniach, którzy do szkoły wstąpili po odroczeniu służby wojskowej, uzyskanem na podstawie zaświadczenia poprzedniej szkoły.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje aż do odwołania.

Poleca się przeto Dyrekcjom, aby bezzwzględnie stosowały się do powyższego rozporządzenia Ministerstwa pod zagrożeniem utraty dla uczniów prawa korzystania z ulg wojskowych.

Zarazem oznajmiło Ministerstwo, że od roku 1923/24 z praw odroczenia służby wojskowej będą mogli korzystać uczniowie szkół państwowych i tylko tych szkół prywatnych, którym zostaną nadane pełne lub niepełne prawa szkół państwowych (prawo publiczności).

We Lwowie dnia 30 listopada 1922.

Kurator:
Sobiński.

L. 8808/I. S.

O k ó l n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do wszystkich Rad szkolnych powiatowych, Rady szkolnej miejskiej we Lwowie oraz do Dyrekcji państwowych kursów seminarjalnych i prywatnych seminarjów nauczycielskich z językiem wykładowym ruskim w sprawie nowych formularzy zawiadomień i innych druków szkolnych.

Nakładem Wydawnictwa książek szkolnych (Lwów, ul. Kurkowa 21) wyszły nowe formularze zawiadomień szkolnych dla szkół powszechnych, tudzież świadectw półrocznych i rocznych, świadectw dojrzałości i protokołów egzaminu dojrzałości dla seminarjów nauczycielskich z językiem wykładowym ruskim, zastosowane do nowych programów

naukowych. Formularzy tych należy używać we wszystkich wymienionych powyżej zakładach*).

We Lwowie, dnia 13 grudnia 1922.

Kurator:
w z. Gayczak.

L. 2142/S.

O k ó l n i k

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie składek na wzniesienie pomnika ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie.

Komitet, zajmujący się sprawą postawienia na Placu Saskim w Warszawie, odzyskanego od Rosji pomnika ks. Józefa Poniatowskiego, zwrócił się do Ministerstwa z prośbą o poparcie jego akcji, mającej na celu zebranie potrzebnych funduszków. Ponieważ słusznem jest, by młodzież szkolna przyczyniła się do uczczenia bohatera narodowego, tak bliskiego sercom młodzieży, przeto Ministerstwo poleca Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich, aby zaznałomiły młodzież szkolną z akcją wzniesienia pomnika i zachęciły ją do wnoszenia składek na ten cel oraz do rozpowszechniania wiadomości o tej akcji wśród znajomych i krewnych. Zaznacza się przytem, że młodzież nie powinna sama zbierać pieniędzy, lecz poszczególni ofiarodawcy winni je wpłacać do oddziałów Pocztowej Kasy Oszczędnościowej na konto Nr. 4600.

Warszawa, dnia 14 października 1922.

Minister W. R. i O. P. :
Dr. Kumaniecki.

L. 2176/S.

O k ó l n i k

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie stosunku funkcyjnarjuszów administracji szkolnej do organizacy nauczycielskich.

Nauczycielstwo wszystkich rodzajów szkół łączy się, jak wiadomo, w organizacje zawodowe, które mają wprawdzie nieraz pewne cele wspólne, różnią się jednak między sobą w innych celach lub w drogach postępowania. Organizacje te działają na podstawie zatwierdzonych przez Władze statutów i mają wszelkie prawa, przysługujące ustawowo wszystkim legalnie istniejącym stowarzyszeniom i związkom. Funkcyjnarjusze administracji szkolnej, o ile statuty tych stowarzyszeń czy związków na to zezwalają, mają oczywiście prawo należenia do tych organizacyj, do których zechcą. Ich jednak

*) Patrz ogłoszenie w Dzienniku urzędowym Nr. 14 str. 495.

stanowisko służbowe nakłada na nich pewne obowiązki w stosunku do wszystkich stowarzyszeń nauczycielskich. Jest mianowicie obowiązkiem administracji szkolnej odnosić się z równą życzliwością i bezstronnością do wszystkich organizacyj nauczycielskich, które działają w ramach zatwierdzonych statutów. Byłoby uchybieniem służbowem, gdyby objawy sympatii czy niechęci względem pewnej organizacji nauczycielskiej znalazły swój wyraz w działalności służbowej funkcjonariusza administracji szkolnej lub gdyby jaki funkcjonariusz administracji szkolnej w tym charakterze występował jako poplecznik lub przeciwnik pewnej organizacji nauczycielskiej.

Do wytkniętej powyżej linii postępowania zechcą wszyscy funkcjonariusze administracji szkolnej ściśle się zastosować.

Warszawa, dnia 27 października 1922.

Minister W. R. i O. P.

Dr. Kumaniecki.

L. 23997/I

O k ó l n i k

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie artykułu 45 Ustawy Emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, iż Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 12 października 1922 L. 5950/D. Pr./Em. wyjaśniło co następuje:

„W myśl artykułu 45 Ustawy emerytalnej z dnia 27 lipca 1921 r. i § 16 rozporządzenia wykonawczego do tej Ustawy obywatel polski, ubiegający się o emeryturę ze Skarbu Polskiego z tytułu nabytych praw emerytalnych na służbie państwowej zaborczej, winien złożyć przepisaną w powyższem rozporządzeniu deklarację i w tej wskazać, jeżeli dokonał rozrachunku z Kasą emerytalną zaborczą, kwotę podniesioną z tego źródła.

W tym ostatnim wypadku winien on złożyć dowód o wysokości podniesionych kwot, podlegających zwrotowi do Skarbu Polskiego, a gdyby takiego dowodu nie posiadał, należy narazie poprzestać na oświadczeniu deklaracyjnem złożonem pod skutkami, przewidzianymi w artykule 53 powołanej wyżej Ustawy.

Co się zaś tyczy zwrotu, poczynionych przez emerytów wkładów do poszczególnych kas emerytalnych, a dotąd nie podniesionych przez nich, to rozrachunek z tego tytułu będzie dokonany przez Komisje rozrachunkowe, przewidziane w układach i traktatach międzypaństwowych.

Warszawa, dnia 30 października 1922.

Za Ministra W. R. i O. P.

Dyrektor Departamentu

W. Żłobicki.

L. 19603/I.

Rozporządzenie

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Inspektorów Szkolnych i Rad Szkolnych Powiatowych i Miejskich, w sprawie sposobu wypłaty gminom zasiłków i pożyczek na budowę i przebudowę publicznych szkół powszechnych.

Ogłoszone w Dzienniku urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 28 października 1922 r. Nr. 28, poz. 314

Zasiłki i pożyczki na budowę lub przebudowę publicznych szkół powszechnych i domów mieszkalnych dla nauczycieli, udzielane gminom ze Skarbu Państwa w myśl ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 18, poz. 144), będzie w roku bieżącym wypłacał Bank Budowlany S. A. w Warszawie, ul. Czackiego Nr. 23.

Bank Budowlany będzie również kontrolował przez swoje organy techniczną, względnie przez organy Polskiej Dyrekcji Wzajemnych Ubezpieczeń postęp robót budowlanych i celowe zużycie sum przeznaczonych na budowę zarówno ze Skarbu Państwa jak i z funduszy gminnych. Kontrola przeprowadzana przez Bank Budowlany nie wyłącza kontroli i nadzoru ze strony władz państwowych, zwłaszcza szkolnych i budowlanych.

Przyznane gminom przez władze szkolne zasiłki i pożyczki będą wypłacane w zasadzie ratami.

W celu otrzymania pierwszej raty zasiłku gmina winna złożyć zobowiązanie, wystawione przez władzę wykonawczą gminy, którego wzór podaje się poniżej (załącznik Nr. 1). O ile takie zobowiązanie nie było dołączone do wniosku o budowę szkoły, zechcą Inspektorowie Szkolni, dla przyspieszenia wypłaty pierwszej raty, przesłać je wprost do Ministerstwa W. R. i O. P.

Pierwszą ratę pożyczki, przyznanej w myśl rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26 czerwca 1922 r. (Dz. urzęd. Kuratorjum z dnia 4 września 1922 Nr. 11), może gmina otrzymać po przedłożeniu odpisu zatwierdzonej przez władze nadzorcze uchwały o przyjęciu pożyczki i wynikających stąd zobowiązań, według załączonego wzoru (załącznik Nr. 2), i skryptu dłużnego z należycie zalegalizowanymi podpisami (załącznik Nr. 3). Odpisy uchwał i skrypt dłużny powinny być przesłane przez Inspektora Szkolnego dla uniknięcia zwłoki bezpośrednio do Banku Budowlanego S. A. w Warszawie, ul. Czackiego l. 23*).

*) Prawo powzięcia uchwał obowiązujących gminę ma w gminach wiejskich Rada gminna. W imieniu gminy podpisuje uchwałę naczelnik gminy i asesor, zatwierdza Rada powiatowa a wykonuje Zwierzchność gminna.

W gminach miejskich prawo powzięcia uchwały przysługuje Radzie miejskiej, prawo podpisywania (we Lwowie i Krakowie) prezydentowi i dwóm względnie trzem członkom Rady miejskiej, w innych miastach burmistrzowi i asesorowi. Uchwałę zatwierdza (we Lwowie i w Krakowie) Tymczasowy Wydział Samorządowy, w innych miastach Rada powiatowa a wykonawcą jest Magistrat.

Wysokość pierwszej raty zasiłku czy pożyczki zostanie oznaczona na podstawie planu finansowego budowy, przedłożonego przez gminę przy wniosku Inspektora Szkolnego (punkt 13 okólnika l. 8981/1 — Dz. U. M. W. R. i O. P. z roku 1922 Nr. 12, poz. 113), o ile plan ten uzyska aprobatę Ministerstwa W. R. i O. P. W przeciwnym razie określi wysokość pierwszej raty Kurator Okręgu Szkolnego albo samo Ministerstwo W. R. i O. P. Wysokość pierwszej raty należy obliczyć tak, aby wraz z pierwszą ratą wypłaconą z funduszków gminnych wystarczyła na kupno najpotrzebniejszych materiałów i na opłacenie robót przez pierwsze sześć tygodni, przy czem w zasadzie należy przestrzegać tego, by pierwsze sumy wydatkowane na budowę szkoły składały się przynajmniej w połowie z funduszków gminnych a dopiero w drugiej połowie z funduszków ze Skarbu Państwa. O dniu rozpoczęcia robót winna gmina bezzwłocznie zawiadomić Bank Budowlany. Następne raty będą wypłacane w miarę postępu robót, stwierdzonego każdorazowo przez organy techniczne Banku Budowlanego. W cztery tygodnie po rozpoczęciu budowy przedstawiciel Banku Budowlanego, względnie Polskiej Dyrekcji Wzajemnych Ubezpieczeń, zbada komisyjnie, z Inspektorem Szkolnym (lub osobą przez tegoż wyznaczoną) i z przedstawicielem gminy, stan robót i celowość z użycia sum wypłaconych ze Skarbu Państwa i z funduszków gminnych i ustali wysokość i terminy wypłaty dalszych rat zasiłku czy pożyczki. Przy oględzinach komisyjnych pożądana jest obecność kierownika budowy. Przedstawiciel Banku Budowlanego ma prawo wglądu we wszystkie rachunki i dokumenty dotyczące budowy. W tych wypadkach, kiedy budowa szkoły została rozpoczęta przed objęciem wypłat przez Bank Budowlany, przedstawiciel Banku Budowlanego wraz z osobami, o których wyżej była mowa, zbada przed wypłatą dalszych rat stan robót i celowość użycia sum dotychczas przekazanych, a następnie ustali wysokość i termin wypłaty dalszych rat zasiłku czy pożyczki. Z czynności swoich, zarówno przy pierwszych jak i przy następnych oględzinach, spisuje przedstawiciel Banku Budowlanego protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden przesyła Bankowi Budowlanemu, a drugi wręcza Inspektorowi Szkolnemu. Na protokole podpisuje się prócz przedstawiciela Banku Budowlanego Inspektor Szkolny (lub wyznaczona przez niego osoba) i przedstawiciel gminy.

Koszty oględzin wstępnych przy budowach już rozpoczętych w chwili objęcia wypłat przez Bank Budowlany obciążają gminę i zostaną potrącone z pierwszej raty zasiłku czy pożyczki, wypłaconej przez Bank Budowlany. Składają się one z 5.000 marek polskich należności za sporządzenie protokołu oględzin i z 2.000 marek polskich djet dziennych dla przedstawiciela Banku Budowlanego. Na żądanie przedstawiciela Banku Budowlanego, wystosowane na trzy dni naprzód, winna gmina dostarczyć podwody dla przejazdu przedstawiciela Banku Budowlanego na miejsce budowy z najbliższego miasta powiatowego lub najbliższej stacji kolejowej. W razie niedostarczenia przez gminę podwody, faktyczne koszty wynajmu koni będą zarachowane gminie i potrącone przez Bank Budowlany przy wypłacie najbliższej raty.

Jakkolwiek koni przedstawicielowi Banku Budowlanego winna dostarczyć gmina, Ministerstwo W. R. i O. P. poleca jednak Inspektorom Szkolnym udzielać przedstawicielom Banku Budowlanego (Inspektorom Wzajemnych Ubezpieczeń) w miarę możliwości koni Inspektoratu.

Koszty oględzin, których przedstawiciel Banku Budowlanego dokona w 4 tygodnie po rozpoczęciu robót i koszty wszystkich następnych oględzin nie obciążają gminy.

Wypłatę rat zasiłków i pożyczek będzie Bank Budowlany skuteczniał za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności (P. K. O.), o ile gmina nie zażąda wypłaty w inny sposób, naprzykład przez pocztę lub bank, lub też przez osobiste podjęcie pieniędzy w Banku Budowlanym w Warszawie przez upelnomocnionego delegata gminy. Przesyłka pieniędzy odbywać się będzie na koszt gminy. Należytość za nią będzie potrącona z każdorazowej raty pożyczki czy zasiłku. Najtańszym sposobem przesyłania pieniędzy jest przekazywanie ich przez P. K. O. O ile jednak gmina przystąpi do obrotu czekowego P. K. O., zgłaszając się w najbliższym urzędzie pocztowym, natenczas przekazywanie gminie pieniędzy i podejmowanie ich przez gminę odbywa się za pomocą czeków przelewowych i kasowych bez opłaty prowizji.

Za przechowanie wypłaconych zasiłków i pożyczek gmina jest całkowicie odpowiedzialną. Wobec zapewnienia szybkiej wypłaty rat, wskazane jest ograniczenie ich wysokości do istotnej potrzeby, aby uniknąć konieczności przechowywania znaczniejszych sum w kasach gminnych.

Gdyby stosunki tego wymagały, może Bank Budowlany, w granicach kwoty przyznanej gminie przez władze szkolne tytułem zasiłku czy pożyczki, zamiast przekazywać gminie pieniądze, wypłacać wprost dostawcy należytość za dostarczone na większą kwotę materiały budowlane, lecz tylko na podstawie oryginalnego rachunku, potwierdzonego przez gminę, to jest podpisanego przez wójta i dwóch członków Rady Gminnej i opatrzonego pieczęcią gminy.

O powyższem Inspektorowie Szkolni i Rady Szkolne Powiatowe zechcą zawiadomić gminy wiejskie i miejskie, a przedewszystkiem te gminy, które przystąpiły lub zamierzają przystąpić w najbliższym czasie do budowy publicznych szkół powszechnych.

Warszawa, dnia 14 sierpnia 1922.

Za Ministra W. R. i O. P.

Dyrektor Departamentu

w z. *Jan Hellmann.*

F O R M U L A R Z

zobowiązania się gminy do właściwego użycia zasiłku, otrzymanego ze Skarbu Państwa na budowę szkoły.

Gmina . . . . powiatu . . . . . zobowiązuje się :

1) do użycia udzielonego jej ze Skarbu Państwa zasiłku wyłącznie na budowę . . . . . klasowej publicznej szkoły powszechnej w . . . . . przy ulicy . . . . Nr. . . . ;

2) do składania, na żądanie władz szkolnych, szczegółowych sprawozdań z postępu robót i z wydatkowania sum na budowę, zarówno pochodzących z funduszków gminnych jak i udzielanych ze Skarbu Państwa;

3) do ubezpieczenia od ognia wzniesionego budynku, a w razie gdyby się to okazało wskazanem, na żądanie władz szkolnych albo Banku Budowlanego, także i palnych materiałów i części budowlanych nieukończonego jeszcze budynku; — i

4) do stosowania się wogóle do wszelkich zarządzeń władz szkolnych w sprawie budowy szkoły.

W . . . . . dnia . . . . . 1922.

(Podpisy przedstawicieli gminy).

(Pieczęć gminy).

F O R M U L A R Z

uchwały o przyjęciu pożyczki, udzielonej gminie ze Skarbu Państwa na budowę szkoły i wypływających stąd zobowiązań.

Rada gminna (Rada miejska) gminy . . . . . powiatu . . . . . na zebraniu w dniu . . . . . 192 . roku, w obecności przewodniczącego . . . . . oraz . . . . . członków Rady (jednogłośnie, większością głosów) uchwaliła: *)

1) przyjmą od Skarbu Państwa pożyczkę w wysokości . . . . . Mp. (słownie . . . . . marek polskich), na budowę (przebudowę) publicznej szkoły powszechnej (budynku mieszkalnego dla nauczycieli) w . . . . . przy ul. . . . Nr. . . . , na warunkach wymienionych w rozporządzeniu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26 czerwca 1922 r. (Dz. U. Rz. P. z roku

*) W b. zaborze austrijackim wystarcza jednorazowa uchwała, z wyjątkiem miasta Lwowa gdzie obowiązuje, podobnie jak w miastach b. zaboru rosyjskiego, dwurazowa uchwała.

1922 Nr. 56, poz. 512 i Dz. U. Minist. W. R. i O. P. z roku 1922 Nr. 26 poz. 277);

2) użyć pożyczki tej wyłącznie na cel, na jaki została zaciągnięta;

3) ręczyć na zwrot zaciągniętej pożyczki i spłatę procentów w umó-
wionym terminie całym nieruchomości i ruchomym majątkiem gminy
i wszystkimi jej dochodami;

4) wstawiać do budżetu gminnego corocznie, aż do całkowitej spłaty
pożyczki, odpowiednią sumę na opłatę przypadających rat wraz z odsetkami,
wreszcie;

5) godzi się, aby wrazie opóźnienia wypłaty raty w oznaczonym
terminie zaległa rata była ściągnięta^{*)} przymusowo w drodze postępowania,
administracyjnego, wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 10 od sta
w stosunku rocznym od raty zaległej, oraz z kosztami egzekucji.

W . . . , dnia . . . . 192 . . roku.

(Podpisy przedstawicieli gminy)

(Pieczęć gminy).

(Potwierdzenie przez władzę nadzorczą).

(Podpisy).

(Pieczęć).

Załącznik Nr. 3.

S K R Y P T D Ł U Ż N Y.

Ja (My) niżej podpisany (ni) . . zamieszkały (li) w . . powiat .
działający w imieniu i na rzecz gminy . . na podstawie uchwały (Rady
Gminnej, Rady Miejskiej, Magistratu) z dnia . . , potwierdzonej przez
Wydział Powiatowy (Radę Powiatową, Tymczasowy Wydział Samorządowy,
w . . . . dnia . . . . oraz załączonego pełnomocnictwa*) i prawne
miejsce zamieszkania dla skutków tego skryptu wraz ze wszystkimi jego
konsekwencjami obierający w siedzibie Banku Budowlanego S. A. w War-
szawie, oświadczam (my) że w dniu dzisiejszym otrzymałem (liśmy) w Banku
Budowlanym S. A. z funduszków przeznaczonych, zgodnie z artykułem 10
ustawy o budowie publicznych szkół powszechnych z dnia 17 lutego 1922 r.
(Dz. U. Rz. P. z roku 1922 Nr. 18, poz. 144) na budowę i przebudowę
publicznych szkół powszechnych,— na budowę (przebudowę) budynku szkoły
powszechnej (budynek mieszkalnego dla nauczycieli) w . . . . przy ul. . . .
Nr. hip. . . , pożyczkę w kwocie:

Mp. . . . .

(wyraźnie marek polskich . . . .) ,

którą Gmina . . . . . obowiązuje się zwrócić w przeciągu lat . . . w ratach

^{*)} Jeżeli skrypt podpisują osoby ustawowo uprawnione do podpisywania w imieniu gminy
to pełnomocnictwo jest zbędnym i trzy ostatnie słowa należy w skrypcie opuścić.

..... płatnych, począwszy od dnia ..... 192 . roku*), w markach polskich lub, w razie wprowadzenia nowej waluty, na żądanie Banku Budowlanego w tej nowej walucie według ustawowo określonej relacji.

Od zaciągniętej w dniu dzisiejszym pożyczki Gmina ..... obowiązuje się płacić Bankowi Budowlanemu 5 od sta w stosunku rocznym.

Pierwsza rata pożyczki wraz z odsetkami za czas ubiegły, licząc od dnia 1 stycznia 192 roku*) będzie wpłacona w dniu ..... 192 roku**. Dalsze równe raty roczne będą płatne w dniu ..... każdego roku, aż do zupełnego umorzenia pożyczki, wraz z odsetkami do dnia 31 grudnia każdego roku przypadającymi.

Gmina przyjmuje i użyje pożyczki tej tylko na cel, na jaki pożyczka została przyznana i poddaje się wszelkiej kontroli, jaką Bank Budowlany w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P. uzna za wskazaną.

Za zwrot zaciągniętej pożyczki i spłatę procentów w umówionym terminie Gmina . . . . ręczy całym swoim majątkiem ruchomym i nieruchomym oraz wszystkimi swymi dochodami.

Gmina . . . . zobowiązuje się wstawiać do budżetu swego corocznie aż do całkowitej spłaty pożyczki odpowiednią sumę na spłatę przypadających rat wraz z odsetkami.

O ile w oznaczonych powyżej terminach Gmina . . . . nie zapłaci raty lub procentów, wówczas obowiązana będzie od terminu zwłoki bez wezwań i postawienia w zwłocę płacić odsetki zwłoki w wysokości 10 % (dziesięć procent) w stosunku rocznym od raty zaległej, przyczem bieg tych procentów nie wstrzyma sądowego dochodzenia kapitału wraz z odsetkami względnie ściągnięcia jej przymusowo w drodze postępowania administracyjnego wraz z kosztami egzekucji.

Wykończoną przez Gminę nieruchomości obowiązują Gmina . . . . . zaasekurować na wypadek pożaru w instytucji rządowej lub prywatnej według wskazówki Banku Budowlanego.

W razie pożaru nieruchomości pożyczka staje się natychmiast wymagalną, a Bank władnym będzie otrzymać bez udziału Gminy całkowite ubezpieczenie asekuracyjne do rozrachunku.

W celu zabezpieczenia należności z tego skryptu dłużnego zapisała Gmina . . . na rzecz Banku Budowlanego S. A. w Warszawie kaucję Mp. . . . na hipotecę należącą do Gminy nieruchomości . . . . ***).

Z tytułu niniejszego skryptu dłużnego poddaje się Gmina . . . . . wszelkim przepisom i postanowieniom Ministerstwa W. R. i O. P., wydanym

*) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P., z dnia 26 czerwca 1922 roku § 2 (Dz. U. Rz P. z roku 1922 Nr. 56, poz. 512).

***) O ile Ministerstwo nie zażądało zabezpieczenia pożyczki wpisem kaucyjnym, wstęp ten należy opuścić.

lub wydać się mającym w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu w wykonaniu wyżej wspomnianej ustawy z dnia 17 lutego 1922 roku (Dz. U. Rz. P. z roku 1922 Nr. 18, poz. 114).

Miejsce płatności kapitału i odsetek oznacza się w kasie Banku Budowlanego S. A. w Warszawie, ul. Czackiego l. 23.

Skrypt ten na mocy reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia . . . . . 192 . roku L. . . . wolny jest od opłaty stemplowej.

W . . . . , dnia . . . . 192 roku.

(Podpisy *).

(Pieczęć).

L. 1689/II

O k ó l n i k

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów okręgów szkolnych.

Uzupełniając okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania ustawy z dnia 18 marca 1921 r. punktu C. co do uposażenia nauczycieli kontraktowych, specjalnie lekarzy i dentyków kontraktowych, Ministerstwo W. R. i O. P. zarządza co następuje:

- 1) Jeżeli lekarz lub dentysta pełnią obowiązki pracowników kontraktowych w pełnej liczbie godzin, przepisanej instrukcją, a więc 15 godzin tygodniowo i jednocześnie są etatowymi pracownikami państwowymi w innych szkołach lub w jakichkolwiek instytucjach państwowych, to otrzymują za swą pracę jako pracownicy kontraktowi przez czas 10 miesięcy $3/4$ całkowitego wynagrodzenia dla lekarzy IX kategorii, a dla dentystów X kategorii płac urzędników państwowych jedynie bez wliczenia im dodatku za wysługę lat oraz dodatku za studia wyższe. Wszelkie więc dodatki t. zw. drożyzniane, jakie przyznaje się urzędnikom państwowym, zalicza się również na k. rzyść lekarzy i dentystów kontraktowych.
- 2) Jeżeli lekarz lub dentysta pełnią obowiązki pracowników kontraktowych w pełnej liczbie godzin, przepisanej instrukcją i nigdzie nie są etatowymi pracownikami państwowymi, wtedy otrzymują odpowiednie całkowite wynagrodzenie łącznie z dodatkami drożyznianymi przez cały rok.
- 3) W przypadkach, w których lekarz lub dentysta szkolny są zatrudnieni mniej, niż przez 15 godzin tygodniowo, należy wyznaczyć

*) Podpisy na skrypcie dłużnym powinny być legalizowane, bądź to przez starostę, bądź też rejeŃalnie lub sądownie.

im uposażenie, proporcjonalne do poświęcanego przez nich szkole czasu i o tem Ministerstwu W. R. i O. P. zakomunikować.

Warszawa, dnia 10 października 1922.

Za Ministra W. R. i O. P.:

T. Łopuszański.

Podsekretarz Stanu.

L. 14127/I.

Rozporządzenie

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie uprawnień wyższego egzaminu licealnego w b. Dzieln. Pruskiej.

Zmieniając częściowo rozporządzenie z dnia 29 listopada 1921 r. L. 30356/I (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 25 (68), poz. 263), zezwalam na przyznanie osobnego dodatku do płacy nauczycielskiej, zgodnie z art. 14 Ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 65, poz. 434) wszystkim nauczycielkom, posiadającym pruski egzamin wyższy licealny z uprawnieniem do nauczania w szkołach licealnych (Lehramtsprüfung an den Oberlyzeen).

Warszawa, dnia 6 października 1922.

Minister W. R. i O. P.

w z. *T. Łopuszański.*

Rozporządzenie

Ministra Robót Publicznych z dnia 11 września 1922 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Skarbu w przedmiocie dostarczania drzewa opałowego instytucjom i osobom uprawnionym w okresie zimowym 1922/23).

Ogłoszone w Dzienniku ustaw Rzpltej z dnia 9 listopada 1922 Nr. 96, poz. 887.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 229), zarządza się w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Ministrem Skarbu co następuje:

§ 1. W myśl punktu b art. 1 ustawy z dnia 28 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 20, poz. 229) w okresie zimowym 1922/23 wydawane będzie drzewo opałowe dla szkół, urzędów, zakładów użyteczności publicznej, a także dla niezamożnej ludności w razie istotnej każdorazowo stwierdzonej potrzeby,

o ile ona bez pomocy Państwa zaspokojoną być nie może. Drzewo to wydawane będzie tylko w miejscowościach, w których wspomnianych potrzeb opałowych nie można zaspokoić węglem lub torfem. W razie możliwości pokrycia węglem lub torfem częściowego zapotrzebowania opału ilość przydzielanego drzewa opałowego winna być odpowiednio zmniejszona.

§ 2. Na cele wyszczególnione w § 1 niniejszego rozporządzenia drzewo wydawane będzie za opłatą, po cenach ustanowionych w sposób określony §§ 7, 8, 9 i 10 niniejszego rozporządzenia, z lasów państwowych oraz z zajętego na te cele drzewa opałowego w lasach prywatnych, o ile zapotrzebowanie potrzebnego na cele wymienione drzewa nie zostanie pokryte w drodze dobrowolnego kupna—sprzedaży.

§ 3. O przydziale drzewa dla instytucyj i osób w § 1 wyszczególnionych decydują władze administracyjne I instancji. Władze te również po uprzednim porozumieniu z właściwym inspektorem względnie komisarzem ochrony lasów, dokonywują zajęcia drzewa opałowego w lasach prywatnych w miarę koniecznej potrzeby w ilości jednak nie większej niż 1 metr przestrzenny z 1 hektara zadrzewionej powierzchni w lasach obciążonych serwitutami i 1½ m. p. z 1 ha w lasach wolnych od serwitutów o ile na to pozwala racjonalna gospodarka leśna.

§ 4. Ilość przydzielonego drzewa opałowego winna być uzależnioną od urzędowo stwierdzonej ilości pieców w instytucji, lub w mieszkaniach osób, które drzewo otrzymać mają, przytem na 1 piec wolno zająć najwyżej 6 m. p. szczapowych lub krąglakowych, względnie 8 m. p. karpinowych, względnie 12 m. p. gałęziowych drewna opałowego twardego albo 7 m. p. szczapowych lub krąglakowych, względnie 10 m. p. karpinowych, względnie 14 m. p. gałęziowych drewna opałowego miękkiego.

§ 5. Od orzeczenia władzy administracyjnej I instancji w przedmiocie zajęcia drzewa opałowego można wnieść odwołanie do władzy administracyjnej II instancji w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia; do czasu uchylenia orzeczenia I instancji właściciel nie może użytkować ani rozporządzać zajętem drzewem.

§ 6. Uprawniony do poborów drzewa winien przed pobraniem drzewa z lasu zapłacić właścicielowi lasu należność według cen ustanowionych w sposób określony §§ 7, 8, 9 i 10 niniejszego rozporządzenia.

§ 7. Ceny drzewa opałowego na pniu za 1 m. p. określać będą na podstawie średnich cen targowych właściwi wojewodowie po zasięgnięciu opinii komisyj do tego celu powołanych.

§ 8. Komisje przewidziane w § 7 winny się składać z wojewody jako przewodniczącego i 4 członków powołanych przez wojewodę, a mianowicie: z przedstawiciela Ministerstwa Robót Publicznych, z przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, przedstawiciela Ministerstwa Skarbu i przedstawiciela właścicieli lasów.

§ 9. Oznaczenie cen winno się odbywać każdego miesiąca dla wszystkich lasów całego obszaru województwa, z których drewno opałowe jest pobierane, przyczem wysokość cen winna być uzależniona od stosunków lokalnych, eksploatacyjnych i odległości od najbliższej stacji kolejowej. Zapłata za zajęte drewno opałowe ma nastąpić według cen obowiązujących w dniu wywozu drewna z lasu.

§ 10. Od orzeczeń wojewody, wydanych w myśl § 7 niniejszego rozporządzenia można odwołać się w terminie 14-dniowym do Ministerstwa Robót Publicznych, które rozstrzyga ostatecznie w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Odwołanie się nie wstrzymuje wykonania zarządzeń wypływających z zajęcia drewna.

§ 11. Drewno opałowe winno być zabrane z miejsca wyznaczonego w terminie, określonym przez władzę administracyjną I instancji nieprzekraczającym jednak 31 marca 1923 roku. W razie niezabrania drewna przez uprawnionego do poboru w terminie określonym przez tę władzę, dysponuje niem swobodnie właściciel lasu.

§ 12. Wydane drewno opałowe może być użyte tylko na cele wyznaczone i pod odpowiedzialnością karną nie może być sprzedane lub wogóle odstąpione osobom trzecim.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązująca z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Robót Publicznych:
Rybczyński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Skarbu:
Jastrzębski.

Komunikat

Wydziału Finansowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie formowania aktów zdawczo odbiorczych przy zmianie kierowników organizacji, podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

Ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Minist. W. R. i O. P. z 28. października 1922. Nr. 28, poz. 321.

Do wszystkich Władz i Urzędów podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

Ministerstwo W. R. i O. P. oraz najwyższa Izba Kontroli, zauważyły, że przy zmianie kierowników urzędów i organizacji, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i przejmowaniu przez nowo mianowanego kierownika spraw rachunkowych, nie zawsze były formowane akty zdawczo-odbiorcze, poparte odnośnymi dokumentami, a nawet zdarzały

się wypadki, że ustępujący kierownik zabierał z sobą część dokumentów rachunkowych, co sprzeciwia się zarówno przepisom rachunkowo-kasowym jak i ogólnej instrukcji o wykonywaniu kontroli przez Kontrolę Państwową.

Wobec powyższego Ministerstwo W. R. i O. P. poleca wszystkim podległym urządóm i organizacjom, wrazie zmiany kierownika, przy zdawaniu przez ustępującego kierownika jego zastępcy kasy, ksiąg, dokumentów, rachunkowości i inwentarza, formować akty zdawczo-odbiorcze w 3-ech jedno-brzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostaje w aktach urzędu, drugi przesyła się do władzy zwierzchniej, trzeci zaś zatrzymuje ustępujący kierownik.

W aktach tych winien być szczegółowo opisany sposób zdawania i odbioru, jak również ilość, rodzaj, stan ksiąg, dochodów, rachunkowości i inwentarza, jak niżej:

1) Ilość i rodzaj ksiąg głównych i pomocniczych, prowadzonych w urzędzie: księga kasowa, kontrola asygnacyj, kontrola blankietów asygnacyj, rozchodów, przychodów budżetowych, kontroli kredytów, zaliczek, depozytów, opału, paszy, inwentarza, umundurowania i t. p.

2) Stan tych ksiąg, t. j. do jakiego terminu są doprowadzone, czy zgodnie z przepisami, czy wszelkie poprawki należycie opisane i stwierdzone właściwymi podpisami.

3) Stan kredytów: kredyty zasadnicze, zwiększenie przez dodatkowe kredyty, przez zwroty i wycofywanie asygnacyj i przeniesienia z innych pozycji, do jakiej wysokości są wyczerpane lub nadczerpane i jakie były w tej sprawie wnioski urzędów oraz zarządzenia władz zwierzchnich.

4) Stan, liczba, rodzaj i ugrupowanie dokumentów tak przychodowych jak i rozchodowych: zawiadomienia kas skarbowych, kwitarjusze, rachunki i pokwitowania, talony asygnacyj, listy płatnicze i t. p.

5) Opisanie sposobu sprawdzenia dokumentów z księgami rachunkowymi: czy wszystkie dokumenta są zapisane na odpowiednich pozycjach i czy do wszystkich pozycji są odnośne dokumenty.

6) Stan funduszków podjętych zaliczkowo: na jakie §§ i pozycje, w jakiej wysokości, ile z nich wydatkowano na zasadzie dokumentów usprawiedliwiających i jaka jest pozostałość.

7) Stan funduszków asygnowanych przez wyższe instancje na skutek osobnych wniosków: cel ich, wysokość, sposób wydatkowania i wyrachowania się z nich oraz pozostałość.

8) Stan potrąconych rat zaliczkowych (pożyczek na r/k poborów): wysokość udzielonych zaliczek, ilość i wysokość potrąconych rat, oraz pokwitowania o wpłaceniu ich do Kas skarbowych, imienny wykaz rat do potrącenia.

9) Stan dochodów budżetowych i sposób ich pobierania: o ile urząd sam pobiera — to na zasadzie jakiego zarządzenia, czy prowadzone są specjalne książki poborowe, czy wszystkie należności są wniesione do kas skarbowych w przepisany terminie, jeśli nie — to z jakich powodów i w jakiej wysokości znajdują się w urzędzie.

10) Stan różnych wpływów ubocznych, j. n.: wynajem koni, sprzedaż paszy, makulatury, opłaty za świadectwa szkolne i t. p., sposób ich pobrania, czy były formowane odnośne akty, czy sumy te są wpłacone do kas i jaka jest ich pozostałość w urzędzie.

11) Wykaz należności innym lub innych urzędów i osób postronnych — za co, w jakiej wysokości, termin ich płatności i na zasadzie jakich dokumentów.

12) Stan druków i blankietów: ilość ich i rodzaj.

13) Stan książki inwentarzowej i inwentarza: czy wszystkie przedmioty zapisane w księdze są na miejscu odpowiednio ponumerowane, w razie braku czy sformowano odpowiednie akty, czy wszystkie znajdujące się na miejscu przedmioty są wpisane do książki i czy są własnością urzędu — lub tylko wypożyczone (od kogo i na jaki czas), jaka ich wartość i w jakim stanie się znajdują.

14) Stan biblioteki: ilość dzieł i czy jest dokładny katalog, (w razie przeciwnym należy sporządzić ich spis), czy wszystkie dzieła są na miejscu lub też wypożyczone nauczycielom lub uczniom, jeśli tak — to dokładny wykaz komu i kiedy wypożyczono, stan w jakim się książki znajdują.

15) Ustalenie pozostałości kasowych p/g ksiąg i zdania ich przez ustępującego kierownika następcy.

16) Odpis zarządzeń do Kas Skarbowych i podwładnych urzędów o zmianie kierownika i upoważnienia do podpisywania asygnacyj, oraz o ezasie przyjęcia urzędowania przez następcę.

17) Sposób wyliczenia się ze stanu sprawozdawczego jak bieżącego, tak i z poprzednich okresów budżetowych: przez kogo było wykonane, ustępującego kierownika, czy też jego poprzednika, na zasadzie jakich ksiąg i dokumentów, ilość ich, rodzaj i ugrupowanie, w jakim stanie i gdzie się znajdują (na miejscu — czy przesłane do kontroli lub władzy zwierzchniej, jeśli odesłane to kiedy i jakie są dowody wysłania).

O niemożności sformowania aktów zdawczo-odbiorczych dla jakichkolwiek powodów (w razie odmowy lub śmierci ustępującego kierownika, niezgodności zdań w ocenie prawidłowości dokumentów lub wartości przedmiotów, odmowy ich wydania i t. p) przyjmujący kierownik winien niezwłocznie zawiadomić władzę zwierzchnie dla otrzymania odnośnych zarządzeń.

Kierownicy przyjmujący sprawy rachunkowe bez zestawienia aktów odbiorczych lub, w razie niemożności ich zestawienia, bez natychmiastowego zawiadomienia o tem władz zwierzchnich, lub też winni zestawienia aktów bez zastosowania wyżej wyszczególnionych zasad przyjmują na siebie całkowitą odpowiedzialność za wszelkie mogące wyniknąć braki i niedokładności.

Za Ministra W. R. i O. P.

Naczelnik Wydziału Finansowego.

W. Walter.

L. 8926/I S.

O k ó ł n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie zapomóg na opłaty szkolne za dzieci funkcjonarjuszów państwowych uczęszczające do szkół prywatnych.

Odnosnie do ust. 5 okólnika tutejszego z dnia 25 października 1922 l. 2102/pr. (Dziennik urzędowy Kuratorjum O. S. L. Nr. 13, str. 414) upoważnia się Dyrekcje, by w razie nieprzyjęcia do zakładu dziecka urzędnika państwowego z powodu braku miejsca, wydały na żądanie strony interesowanej poświadczenie stwierdzające powód nieprzyjęcia.

Zaznacza się jednak z całym naciskiem, że poświadczenia takie wydawać należy jedynie w tych wypadkach, gdy rodzice starają się o przyjęcie swych dzieci do zakładu we właściwym czasie i w przepisany sposób, oraz gdy powodem nieprzyjęcia jest tylko istotny brak miejsca w odnośnej klasie.

L. 2620/pr. Ministerstwo Skarbu reskrytem z dnia 2 listopada 1922 l. 2760 w uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 23 września 1922 l. 2388 (Dziennik urzęd. Nr. 13) wyjaśnia, że zapomogi na wpisy szkolne za dzieci uczęszczające do prywatnych szkół średnich, przyznane uchwałą Rady Ministrów z dnia 4 września 1922 a unormowane pomienionym okólnikiem, przysługują również tym państwowym pracownikom kontraktowym, których wynagrodzenie ustalono stosownie do postanowień zawartych w ustępie 2 i 3 rozporządzenia Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 marca 1921 l. 3868.

Wyłączeni są natomiast od prawa poboru powyższych zapomóg pracownicy kontraktowi, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od pełnego uposażenia miesięcznego (z dodatkami wyrównawczym i miesięcznymi) urzędnika lub funkcjonarjusza spełniającego analogiczne czynności i mającego podobne kwalifikacje, pracownicy sezonowi oraz czasowi, których wynagrodzenie określone jest dziennie, w końcu ci wszyscy pracownicy kontraktowi, którzy zgodnie z umową nie są obowiązani do pracy przez pełną ilość godzin urzędowych.

Ministerstwo Skarbu zaznacza przy tej sposobności, że zapomogi na opłaty szkolne przysługują jedynie funkcjonarjuszom w służbie czynnej zajęтым stale na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z Kuratorjum O. S. L.

Lwów, dnia 14 grudnia 1922.

Kurator:
Sobiński.

Wiadomości osobiste.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianowało:

ks. Franciszka Komusiewicza nauczycielem religji rzym. kat. w seminarjum nauczycielskiem męskim w Stanisławowie;

dr. Romana Cegielskiego nauczycielem seminarjum nauczycielskiego z ruskim językiem nauczania we Lwowie;

Marcelego Schindlera nauczycielem seminarjum, nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyji;

dr. Janinę Stankiewiczównę i Anielę Tylawską nauczycielkami seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Jaworowie;

Jana Zapotoczno nauczycielem Szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem;

Stefanję Kopczyńską instruktorką krawieczyzny w Szkole zawodowej żeńskiej w Krakowie.

Przeniosło:

Marję Rojkównę nauczycielkę seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyji do seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Zawierciu.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego zamianowało:

Jana Geisheimera instruktorem w szkole kołodziejsko - kowalskiej w Grzymałowie.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ustanowiło na zasadzie § 8 pragmatyki służbowej nauczycielami (lkami) w państwowych seminarjach nauczycielskich:

Władysława Bunikiewicza i Władysława Starzeckiego w seminarjum nauczycielskiem męskim we Lwowie;

Zofję Kwiatkowską w seminarjum nauczycielskiem żeńskim we Lwowie;

Marję Łobaziankę w seminarjum nauczycielskiem żeńskim w Przemyśle;

Włodzimierza Kamińskiego w seminarjum nauczycielskiem męskim w Stanisławowie;

Emila Burkiewicza i Antoniego Jocha nauczycielami seminarjum nauczycielskiego męskiego w Tarnopolu.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego zamianowało w szkołach powszechnych:

ks. Michała Strusia nauczycielem religji rzym. kat. 6-klasowej szkoły męskiej w Rohatynie.

Kierownikami szkół:

7-klasowych: Antoniego Schimanka w Lewandówce.

6-klasowych: Wacława Januszewskiego w Kolbuszowej.

5-klasowych: Władysława Dobruckiego w Peczeniżynie.

4-klasowych: Władysława Sojkę w Ułaszkwcach; Bazylego Bukalowicza w Balińcach; Adama Madurowicza w Jagielnicy.

2-klasowych: Jana Staszkiewicza w Uhryniu; Stefana Hrabara w Dawidkowcach; Wincentego Storożyńskiego w Piadykach; Ludwika Drożańskiego w Białym Potoku; Piotra Siwaka w Szmańkowcach; Aleksandra Haftara w Putiatyńcach.

1-klasowych: Antoniego Rebendę w Hankowicach; Stanisławę Cieślankę w Leszczawie dolnej.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego przeniosło w stan spoczynku nauczycieli (lki):

Helenę Szydłowską w Truskawcu; Kornelego Markowskiego w Zwiniaczu; Bronisławę Janickową w Stanisławowie; Augustę Gerstmanową w Drohobyczu; Marję Chojecką w Białogórze; Alojzego Kolkopfa w Zalesiu; Alojżę Rogalską w Skale; Michała Garbiaka w Nadwórnie; Julję Kobierzycką w Brzechowicach; Teodora Wikowicza w Rączynie; Wandę Wróblewską w Mielnicy; Marję Szczepanowską w Bohorodczanach.

Zmarli:

Jan Borodajkiewicz, nauczyciel 4-klasowej szkoły powszechnej męskiej w Kałuszu, zmarł dnia 23 października 1922 w 60 roku życia, a w 39. roku służby;

Marja Chrzęszczówna, stała nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Rymanowie, zmarła dnia 8 grudnia 1922 w 45 roku życia, a w 39. roku służby;

Władysław Fleszar, stały kierownik szkoły powszechnej w Mrowli w powiecie rzeszowskim, zmarł dnia 9 listopada 1922 w 62 roku życia, a w 42. roku służby;

Michał Gustowicz, nauczyciel w Samborze, zmarł dnia 8 grudnia 1922 w 54 roku życia, a w 33. roku służby;

Julja Placzkowa, stała nauczycielka kierująca 7-klasowej szkoły żeńskiej im Hofmanowej w Sanoku, zmarła dnia 17 grudnia 1922 w 60 roku życia, a w 39. roku służby;

Marja Seibowa, stała nauczycielka 4-klasowej szkoły powszechnej w Krościenku Wyżnem w powiecie krośnieńskim, zmarła dnia 13 grudnia 1922 w 33 roku życia, a w 13. roku służby;

Mikołaj Ulwański, nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Mszańcu, powiatu kopyczyńckiego, zmarł dnia 29 listopada 1922 w 62 roku życia, a w 42 roku służby;

Leon Złochowski, nauczyciel szkoły męskiej im. św. Marcina w Lwowie, zmarł dnia 30 sierpnia 1922 w 19. roku służby.

Organizacja szkół.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadało prawo publiczności:

reskryptem z dnia 24 listopada 1922 l. 15183/II klasom I—VI prywatnego gimnazjum Koła Ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego w Jaworowie na rok 1922/23 z ograniczeniem tego prawa do zwyczajnych uczniów zakładu, uczęszczających na codzienną naukę;

reskryptem z dnia 25 listopada 1922 l. 15187 II klasom I—IV prywatnego gimnazjum żeńskiego Ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego w Stanisławowie na rok szkolny 1922/23 z ograniczeniem tego prawa do zwyczajnych uczennic tego zakładu, uczęszczających na codzienną naukę;

reskryptem z dnia 20 grudnia 1922 l. 26493/I prywatnej 3-klasowej szkole ewangelickiej w Stryju za rok szkolny 1921/22 z ograniczeniem do zwyczajnych uczniów zakładu;

reskryptem z dnia 22 grudnia 1922 l. 15945/II prywatnemu gimnazjum żeńskiemu w Rzeszowie na rok szkolny 1922/23 a reskryptem z dnia 22 grudnia 1922 l. 15944/II prywatnemu gimnazjum żeńskiemu im. Adama Mickiewicza we Lwowie na lata szkolne 1922/23 i 1923/24 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność świadectw szkół państwowych, z ograniczeniem tych praw do zwyczajnych uczennic zakładu uczęszczających na codzienną naukę;

reskryptem z dnia 4 stycznia 1923 l. 16187/II prywatnemu gimnazjum żeńskiemu SS. Urszulanek we Lwowie na lata szkolne 1922/23 i 1923/24 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości, mających ważność świadectw szkół państwowych, z ograniczeniem tych praw do zwyczajnych uczennic zakładu, uczęszczających na codzienną naukę.

Książki do nauki i bibliotek.

Kuratorjum O S L. dopuszcza do użytku w szkołach średnich książkę p. t. „Др. Омелян Калитовський Географія. Перша часть: Позаєвропейські части світа. Львів 1923. Накладом Книгарні Арнольда Бардаха у Львові“. Cena egzemplarza broszuowanego 2.000 Mk.

Nakładem Wydawnictwa Zakładu Nar. im. Ossolińskich wyszedł zeszyt I. Historj Polski w obrazach dla użytku szkół powszechnych pt. „Grottger malarz powstania styczniowego“ przez W. Kucharskiego.

Kuratorjum poleca tę książkę do użytku szkolnego.

Nakładem Książnicy Polskiej Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie (Czarneckiego 12) wyszły Ustawy i najważniejsze rozporządzenia dotyczące organizacji oświaty i szkolnictwa Rzeczypospolitej Polskiej dr. Emanuela Łozińskiego i Zygmunta Stankiewicza.

Zbiór ten jest popierany przez Ministerstwo W. R. i O. P. winien przeto znaleźć się w rękach każdego, kto czy to z urzędu nań włożonego, czy też dla studjów osobistych zagadnieniami szkolnictwa polskiego zajmować się musi.

Nakładem Wydawnictwa książek szkolnych we Lwowie, ul. Kurkowa l. 21, wyszła broszurka Stanisława Sobińskiego, Kuratora Okręgu Szkolnego Lwowskiego pt. W Obronie prawdy, Szkolnictwo powszechne w Małopolsce wschodniej pod względem stosunków narodowych.

Broszurkę tę można nabyć w wymienionem wydawnictwie po cenie tysiąc (1000) Mk. za egzemplarz.

Konkursy.

L. 502/I S. Kuratorjum O. S. L. ogłasza niniejszem konkurs na posady dyrektorów;

- 1) państwowego seminarjum nauczycielskiego męskiego w Czortkowie;
- 2) państwowych Kursów nauczycielskich we Lwowie;
- 3) państwowego seminarjum nauczycielskiego z ruskim językiem nauczania we Lwowie;
- 4) państwowego seminarjum nauczycielskiego żeńskiego z ruskim językiem nauczania w Przemyślu.

Do posad tych przywiązane jest uposażenie służbowe unormowane ustawą z dnia 13 lipca 1920 Dz. ust. Rzpltej Nr. 65, poz. 433.

Podania udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Kuratorjum O. S. L. w terminie, który oznaczy Ministerstwo W. R. i O. P. w swoim Dzienniku urzędowym.

W powyższych miejscowościach dyrektor seminarjum nie ma mieszkania służbowego.

We Lwowie dnia 29 stycznia 1923.

17294/II. Kuratorjum Okręgu Lwowskiego ogłasza niniejszem konkursy na nauczycieli religji rzym. kat.:

- a) w gimn. państw. w Buczaczu, b) w gimn. państw. w Leżajsku.

Podania zaopatrzone w potrzebne dokumenty i dokładnie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. L. najpóźniej do 1 marca 1923.

We Lwowie, dnia 2 grudnia 1922.

L. 742/I. S. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza konkurs na posadę nauczyciela historii i geografji lub historii i języka polskiego w seminarjum naucz. męskiem w Samborze.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się pełną kwalifikacją na nauczyciela w szkołach średnich. W braku takich kandydatów będą mogli być uwzględnieni nauczyciele szkół powszechnych, posiadający egzamin wydziałowy z I grupy.

Podania należy udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną należy wnosić w drodze służbowej do Ministerstwa W. R. i O. P. przez Kuratorjum O. S. L. w terminie, który ogłosi Ministerstwo W. R. i O. P. w swym Dzienniku urzędowym, zaś Dyrekcje względnie Rady szkolne powiatowe przedłożą je Kuratorjum.

We Lwowie dnia 28 listopada 1922.

L. 6178/III. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza niniejszem konkurs na posadę instruktora ciesielstwa w państwowej szkole Przemysłu drzewnego w Zakopanem. Z posadą tą związane są pobory przewidziane ustawą z dnia 13 lipca 1920. Stanowisko to będzie nadane prowizorycznie na jeden rok, poczem może nastąpić ustalenie jeśli zachowanie się i służba kandydata okażą się pod każdym względem odpowiednie.

Podania wystosowane do Kuratorjum O. S. L. we Lwowie należy osteplowane i zaopatrzone w krótki opis życia i studjów zawodowych w metrykę chrztu (urodzin), w świadectwo przynależności i świadectwo zdrowia, wreszcie w świadectwo ukończenia szkoły zawodowej i odbycia sześcioletniej praktyki w zawodzie, należy wnosić na ręce Dyrekcji Szkoły Przemysłu drzewnego w Zakopanem najpóźniej do końca lutego 1923.

We Lwowie, dnia 29 grudnia 1922.

L. 44268/I. N. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko inspektora szkolnego w Złoczowie.

Pierwszeństwo przy równych kwalifikacjach zastrzega się kandydatom ze studjami wyższymi. Wnosić mogą podania inspektorowie szkolni lub ich zastępcy.

Do podania należy dołączyć krótki opis przebiegu życia, należyćie wypełnioną tabelę kwalifikacyjną, oryginalne świadectwa odbytych studjów i złożonych egzaminów, świadectwo lekarza urzędowego o stanie zdrowia i zdolności odbywania podróży.

Podania wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. L. w terminie czterotygodniowym od ogłoszenia tego konkursu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P.

We Lwowie, dnia 13 grudnia 1922.

L. 8103/I. S. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza konkurs na posadę nauczyciela (lki) historii i geografji w państwowych Kursach seminarjalnych z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu.

Z posadą tą są połączone obowiązki i prawa przywiązane do posady rzeczywistego nauczyciela w szkołach średnich.

Kandydaci ubiegający się o tę posadę winni wykazać się pełną kwalifikacją na nauczyciela w szkołach średnich. W braku takich kandydatów będą mogli być uwzględnieni nauczyciele szkół powszechnych, posiadający egzamin wydziałowy z I grupy.

Podania należyte udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną należy wnosić w drodze służbowej do Ministerstwa W. R. i O. P. przez Kuratorjum O. S. L. w terminie, który ogłosi Ministerstwo W. R. i O. P. w swym Dzienniku Urzędowym najpóźniej jednak do końca lutego 1923. Dyrekcje względnie Rady szkolne powiatowe przedłożą je Kuratorjum do 5 dni po upływie tego terminu.

We Lwowie, dnia 13 grudnia 1922.

L. 15829/II. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza niniejszem konkurs na wolne posady w gimnazjach państwowych.

Kandydaci ubiegający się o te posady winni wykazać pełną kwalifikację na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących z językiem wykładowym polskim.

1) Posada dyrektora w gimnazjum w Leżajsku. Gimnazjum powyższe nie posiada mieszkania służbowego dla dyrektora.

2) Posady nauczycieli języka polskiego:

a) w gimnazjum I im. Juliusza Słowackiego w Przemyślu; b) w gimnazjum w Brzeżanach; c) w gimnazjum w Kamionce Strumiłowej; d) w gimnazjum II im. K. Szajnochy we Lwowie; e) w gimnazjum w Brodach.

3) Posada nauczyciela filologii klasycznej w gimnazjum w Brzeżanach.

4) Posady nauczycieli języka niemieckiego:

a) w gimnazjum II w Samborze; b) w gimnazjum w Trembowli.

5) Posada nauczyciela języka ruskiego w gimnazjum w Brzeżanach.

6) Posady nauczycieli historii i geografji:

a) w gimnazjum w Kamionce Strumiłowej; b) w gimnazjum I w Samborze; c) w gimnazjum IV we Lwowie.

7) Posady nauczycieli matematyki i fizyki:

a) w gimnazjum w Kamionce Strumiłowej; b) w gimnazjum VIII we Lwowie; c) w gimnazjum II w Samborze (dwie); d) w gimnazjum V we Lwowie; e) w gimnazjum żeńskim im. Królowej Jadwigi we Lwowie; f) w gimnazjum III w Tarnopolu; g) w gimnazjum I w Przemyślu (dwie); h) w gimnazjum II w Stryju.

8) Posady nauczycieli nauk przyrodniczych:

a) w gimnazjum IV we Lwowie; b) w gimnazjum II w Przemyśle;
 c) w gimnazjum I w Jarosławiu; d) w gimnazjum w Brodach; e) w gimnazjum II we Lwowie; f) w gimnazjum VIII we Lwowie; g) w gimnazjum IX we Lwowie; h) w gimnazjum II w Samborze.

9) Posada nauczyciela chemji i przyrody w gimnazjum III w Stanisławowie.

10) Posady nauczycieli rysunków:

a) w gimnazjum II we Lwowie; b) w gimnazjum VIII we Lwowie;
 c) w gimnazjum IX we Lwowie.

11) Posada nauczyciela gymnastyki: w gimnazjum IV we Lwowie.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P. należy wnosić przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

We Lwowie, dnia 30 listopada 1922.

Konkursy na posady nauczycielskie w szkołach powszechnych:

W powiecie Bohorodczany:

1) Posada katechety obrządku grecko katolickiego w 6-klasowej szkole męskiej w Bohorodczanach z obowiązkiem nauczania religji w 6-klasowej szkole żeńskiej w Bohorodczanach.

2) Posada nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły z wykładowym językiem ruskim w Manasterczanach.

3) Posady samoistnych nauczycieli 1-klasowych szkół w Babczem, Bogrówce, Markowej, Mołotkowie, Stebniku i Staruni. We wszystkich tych szkołach język wykładowy ruski. Budynków szkolnych brak a więc mieszkania dla nauczycieli niezabezpieczone.

W powiecie Brody:

Dwie posady nauczycieli w 4-klasowej szkole (z planem 7-klasowej) z językiem wykładowym polskim w Podkamieniu. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym oraz uzdolnieniem do prowadzenia nauki na kursach uzupełniających szkoły przemysłowej, w szczególności rysunków zawodowych.

Posady nauczycieli 1-klasowych szkół: a) w Jańszyczach; język wykładowy polski, mieszkania służbowego brak: b) w Hucie pieniackiej; język wykładowy polski, mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni.

W powiecie Buczacz:

Posada nauczyciela religji mojżeszowej w 7-klasowej szkole powszechnej męskiej im. Mickiewicza w Buczaczu, z obowiązkiem udzielania nauki religji w 4-klasowej szkole męskiej im. Ujejskiego w Buczaczu.

W powiecie Czortków:

1) Posada katechety rzym. kat. w 7-klasowej szkole męskiej w Czortkowie, z obowiązkiem udzielania nauki religji w 4-klasowej szkole męskiej (z planem 5-klasowej) w Czortkowie Starym.

2) Posada katechety rzym. kat. w 4-klasowej szkole (z planem 6-klas.) w Jagielnicy, z obowiązkiem udzielania nauki religji w 2-klasowych szkołach w Nagórzance, Chomiakówce i Salówce.

3) Posada nauczyciela religji mojżeszowej w 7-klasowej szkole żeńskiej w Czortkowie, z obowiązkiem udzielania nauki religji w miejscowej 7-klasowej szkole męskiej i 4-klasowej szkole (z planem 5-klasowej) w Czortkowie Starym.

Posady nauczycieli kierujących w szkołach powszechnych:

4) W 4-klasowej szkole męskiej (z planem 5-klasowej) w Czortkowie Starym; 5) w 4-klasowej szkole w Białej, oraz 2-klasowej szkole: 6) w Bazarze; 7) w Kołędzianach; 8) w Nagórzance; 9) w Połowcach; 10) w Rydodubach; 11) w Skorodyńcach; 12) w Słobódce dzuryńskiej.

Posady nauczycieli samoistnych w 1-klasowych szkołach: 13) w Chomiakówce ad Białą Potok; 14) w Czerkawszczyźnie; 15) w Krzywóluce; 16) w Szwałkowcach i 17) w Zabłotówce.

W szkołach pod 4, 8, 10, 11, 12 i 13 język wykładowy polski, w innych ruski.

W szkołach pod 13, 15 i 17 mieszkania służbowego niema.

Przy obsadzeniu posad pod 4 i 5 pierwszeństwo będą mieli kompetenci z egzaminem wydziałowym lub ukończonym wyższym kursem nauczycielskim.

O posady pod 1 i 2 mogą się ubiegać kanonicznie ordynowani kapłani, którzy w razie jej otrzymania nie będą mogli zajmować posady duszpasterskiej.

W powiecie Drohobycz:

Posada nauczyciela religji mojżeszowej w 7-klasowej szkole żeńskiej w Wolance ad Tustanowice z obowiązkiem udzielania nauki religji w miejscowej szkole męskiej.

W powiecie Jarosław:

Posada rzym. kat. katechety w 5-klasowej szkole męskiej i 5-klasowej szkole żeńskiej w Sieniawie.

W powiecie Kałusz:

1) Posada nauczyciela w 7-klasowej szkole męskiej w Kałuszu. Wymagany egzamin wydziałowy z grupy I.

2) Posady nauczycieli kierujących 2-klasowymi szkołami w Kropiwniku o 4 siłach nauczycielskich i w Medyni.

3) Posada nauczyciela kierującego 1-klasowej szkoły z klasą nadetatową w Studziance.

W Kałuszu jest język wykładowy polski w innych szkołach ruski.

W powiecie Krosno:

Posada nauczyciela religii mojżeszowej w 7-klasowej szkole męskiej w Krośnie, z obowiązkiem udzielania nauki w 7-klasowej szkole żeńskiej w Krośnie.

W powiecie Lwowskim zamiejskim:

Posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół a) z językiem wykładowym polskim w Krotoszynie i Milatyczach; b) z językiem wykładowym ruskim, w Leśniowicach, Remenowie, Solonce i Żyrawce.

Posady nauczycieli 1-klasowych szkół a) z językiem wykładowym polskim w Konopnicy i Pikułowicach; b) z językiem wykładowym ruskim w Dmytrowicach i Podliskach Małych.

W powiecie Podhajce:

Posady nauczycieli religii rzym. kat. i grecko kat. w 5 klasowej szkole męskiej (z planem 7-klasowej) w Podhajcach, z obowiązkiem udzielania tej nauki w 6-klasowej szkole żeńskiej (z planem 7-klasowej) w Podhajcach.

W powiecie Rzeszów:

1) Posada nauczyciela kierującego szkoły w Bratkowicach o 6 siłach nauczycielskich, oraz dwu klasach eksponowanych o 4 siłach.

2) Posada nauczyciela kierującego szkoły w Trzebownisku o 4 siłach nauczycielskich.

3) Posada nauczyciela kierującego w Hadlach szklarskich o 5 siłach nauczycielskich.

4) Posada nauczyciela kierującego szkoły w Mrowli o 3 siłach nauczycielskich.

5) Posada nauczyciela kierującego szkoły w Dylągowce o 3 siłach nauczycielskich.

6) Posada nauczyciela kierującego szkoły w Białej o 2 siłach nauczycielskich.

7) Posady nauczycieli samoistnych w szkołach w Lipiu, Stykowie, Grzegorzówce, Błażowej dolnej, w każdej o jednej klasie nadetatowej.

8) Posady podwładnych nauczycieli (lek) w Trzcianie, Białce, Borku starym, Chmielniku, Hadlach szklarskich, Hermanowej, Jasionce, Łące, Przewrotnem, Trzebownisku.

W powiecie Sanok:

Posada nauczycielki kierującej 7-klasowej szkoły żeńskiej w Sanoku. Wymagany egzamin wydziałowy z I lub II grupy.

W powiecie Skole:

1) Posada nauczycielki w 6-klasowej szkole żeńskiej (z planem 7-klas) w Skolem.

2) Posada nauczyciela w 5-klasowej szkole męskiej (z planem 6-klas.) w Skolem.

Na obie te posady wymagany jest egzamin wydziałowy z przedmiotów I grupy.

3) Posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Korostowie, Hołowiecku, Jelenkowat, Felizientalu.

W szkołach w Skolem jest wykładowy język polski, w Felizientalu niemiecki w innych ruski.

W powiecie Stary Sambor:

Posada nauczyciela religji grecko-kat. w 7-klasowej szkole męskiej w Starym Samborze z obowiązkiem udzielania nauki religji w 7-klasowej szkole żeńskiej w Starym Samborze.

W powiecie Zaleszczyki:

Posada nauczyciela 1-klasowej szkoły w Czerwonogrodzie. Język wykładowy polski.

Termin wnoszenia podań o posady powyższym konkursem objęte oznacza się do końca marca 1923.

W powiecie Jarosławskim jest wolnych kilka posad nauczycieli tymczasowych zaraz do obsadzenia.

L. 72. Rada szkolna powiatowa w Żydaczowie prostuje niniejszem konkurs ogłoszony w Nr. 14 Dziennika Urzędowego z r. 1922 o tyle, że Krupsko i Włodzimierce mają szkoły 2-klasowe, a konkurs ogłasza się na posady stałych nauczycieli kierujących tych szkół.

Żydaczów, dnia 9 stycznia 1923.

Kształcenie nauczycieli czynnych.

Po rocznej przerwie spowodowanej wypadkami politycznymi, wznowiło i rozszerzyło Kuratorjum akcję byłej galicyjskiej Rady szkolnej krajowej na polu dalszego kształcenia nauczycieli szkół powszechnych. Praca rozpoczęła się z rokiem szkolnym 1920/21 i popłynęła w dwóch kierunkach. Jeden miał za zadanie kształcenie nauczycieli dla wyższych klas szkół powszechnych na wyższych kursach nauczycielskich (dawnych wydziałowych), drugi dokształcać nauczycieli na kursach wakacyjnych, a więc w czasie wolnym od pracy zawodowej lub w ciągu roku szkolnego na kursach wieczornych. To

dokształcanie nauczycieli stało się kwestją żywotną i niezbędną dla szkolnictwa powszechnego z chwilą wprowadzenia nowych programów dla szkół powszechnych, obejmujących przedmioty nieznane dotychczasowym planom tak szkół powszechnych jak i seminarjów nauczycielskich.

I. Wyższe kursy nauczycielskie.

W roku szkolnym 1920/21 wyższy kurs nauczycielski obejmował następujące grupy przedmiotów: we Lwowie geografję i przyrodę, w Krakowie matematykę i fizykę, nadto wykładano na każdym kursie przedmioty pedagogiczne i naukę o Polsce współczesnej. Obydwa kursy mieściły się w seminarjach nauczycielskich korzystając zarazem z ich pomocy naukowych. Dotkliwie dał się odczuwać brak potrzebnych ubikacyj na pracowni.

W roku 1921/22 zorganizowało Kuratorjum we Lwowie kurs dla grupy przedmiotów: a) humanistycznych (język polski i historia) i b) matematyczno-fizycznych, a w Krakowie również dla grupy humanistycznej. Dla kursu lwowskiego pozyskano lepsze umieszczenie w szkole powszechnej im. św. Antoniego, oraz konieczne pracowni w gimnazjum VIII i seminarjum nauczycielskiem męskim. Ponadto w Krakowie był czynny kurs robót ręcznych dla nauczycieli szkół powszechnych i średnich; mieścił się w zabudowaniach państwowej szkoły przemysłowej. Prócz tego prowadziły Towarzystwa nauczycielskie we Lwowie dwa prywatne kursy przysposabiające do egzaminu na wyższym kursie nauczycielskim dla grupy geograficzno-przyrodniczej.

W bieżącym roku szkolnym kształci się we Lwowie 40 nauczycieli na kursie dla grupy przedmiotów rysunkowo-słajdowych, a 39 osób na kursie dla grupy geograficzno-przyrodniczej.

II. Kursy wakacyjne.

W przedstawionym czasokresie stworzyło Kuratorjum lwowskie szereg dokształcających kursów wakacyjnych dla czynnych ukwalifikowanych nauczycieli. W roku 1921 dokształcali się nauczyciele na kursach: w Samborze, Nowym Sączu, Krakowie (2), Przemyślu, Złoczowie, Sanoku, Dąbrowie, Rzeszowie (2), i Stanisławowie. Liczba uczestników: 760 osób.

W roku 1922 było dziewięć kursów: w Brodach, Kopyczyńcach, Kołomyi, we Lwowie, Rawie, Rzeszowie, Skolem, Sokalu, Tarnopolu, dwa w Drohowsku. Z tych trzy miały charakter ogólnopolski, a mianowicie: we Lwowie i obydwie w Drohowsku. Kursy te obejmowały grupy przedmiotów: humanistyczną, geograficzną, przyrodniczą, matematyczno-fizyczną i techniczną. Liczba uczestników wynosiła: 467 osób (162 mężczyzn, 305 kobiet) z tego 415 osób z okręgu szkolnego lwowskiego, reszta z innych okręgów.

III. Kursy wieczorne.

Prócz kursów wakacyjnych powstał cały szereg kursów dokształcających wieczornych w ciągu roku szkolnego, zorganizowanych bądźto przez

Kuratorjum, bądź Rady szkolne powiatowe i zrzeszenia nauczycielskie W roku szkolnym 1921/22 istniało takich kursów 33 z liczbą uczestników 1.473.

W bieżącym roku szkolnym zorganizowano nadto cztery kursy 9 miesięczne w Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie i Tarnopolu, które niosą częściowo pomoc nauczycielstwu miejscowemu w przygotowaniu się do wyższego egzaminu nauczycielskiego. Ponadto odbywają się kursy robót ręcznych w Sanoku, wychowania fizycznego we Lwowie i Przemyślu, śpiewu we Lwowie, rysunków i modelowania we Lwowie.

Stwierdzić należy, że nauczycielstwo szkół powszechnych zdaje sobie należycie sprawę z tego, że szkolnictwo nasze podnieść może przede wszystkim odpowiednio przygotowany do zawodu nauczyciel i bardzo chętnie garnie się na kursy, urządzone przez władze szkolne, niemniej samo łoży nieraz na ten cel bardzo znaczne sumy, opłacając sprowadzonego przez siebie prelegenta i inne wydatki połączone z urządzeniem kursu.

Poniższa tabela przedstawia frekwencję na Wyższych kursach nauczycielskich:

L p.	Rok	Miejsce kursu	Rodzaj kursu	Liczba przyjętych	Ukończyło kurs		
					mężczyzn	kobiet	Razem
1	1920/21	Lwów	geograficzno-przyrodniczy	42	21	20	41
2	1920 21	Kraków	matematyczno-fizyczny	44	20	20	40
3	1921/22	Lwów	język polski-historja	55	20	31	51
4	1921/22	Lwów	matematyczno-fizyczny	52	22	26	48
5	1921/22	Kraków	język polski-historja	55	22	29	51
6	1921/22	Kraków	roboty ręczne	46	30	16	46
7	1922/23	Lwów	geograficzno-przyrodniczy	40	—	—	—
8	1922/23	Lwów	rysunkowo-słöjdowy	40	—	—	—

Kursa dokształcające

dla nauczycieli szkół średnich i słuchaczy Uniwersytetu we Lwowie w r. 1922.

Konieczność wprowadzenia jednolitego planów ministerjalnych i zaznajomienia się z nimi w praktyce, rozbieżność w pojmowaniu nowej metody nauczania i potrzeba wyjaśnienia jej tendencji a dalej chęć rozbudzania samodzielnej pracy na polu dydaktycznym skłoniły Kuratorjum O. S. L. do urządzenia Kursów t. zw. dokształcających dla nauczycielstwa szkół średnich swego okręgu.

Kursy te urządziło Kuratorjum wspólnie z Prezesem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich JW Panem dr. Kazimierzem Twardowskim, którego zabiegom i uprzejmości zawdzięcza Kuratorjum pozyskanie dla sprawy PP. Profesorów i Docentów Uniwersytetu oraz odstąpienie przez Uniwersytet sal wykładowych dla wykładów i konwersatorjów.

Kursów takich w ubiegłym roku 1922 urządziło Kuratorjum dwa: jeden dla nauczycieli szkół średnich, uczących matematyki, fizyki i geografii z całego okręgu i drugi dla nauczycieli szkół średnich lwowskich, uczących przedmiotów humanistycznych. Pierwszy z nich obejmował prócz hospitacji lekcyj przykładowych jeszcze wykłady teoretyczne i ćwiczenia, oraz wykłady z zakresu ogólnej dydaktyki i metodyki odnośnych przedmiotów; drugi ograniczał się jedynie do praktyki szkolnej, polegającej na przysłuchiwaniu się lekcjom przykładowym i następnemu omawianiu tych lekcyj na odpowiednich konferencjach.

1. Kurs dokształcający dla nauczycieli matematyki i fizyki tudzież geografii odbył się w dniach od 9 do 14 stycznia 1922.

Wykładów teoretycznych wraz z ćwiczeniami, na obu działach, odbyło się 11 w 37 godzinach, wygłoszonych przeważnie przez profesorów i docentów Uniwersytetu i Politechniki we Lwowie a to:

a) z dziedziny matematyki i filozofji matematyki:

Prof. dr. Steinhausa: O głównych twierdzeniach z teorii mnogości. Prof. dr. Żylińskiego: O podstawach algebry i arytmetyki. Prof. dr. Łomnickiego: O równoważności figur płaskich. Doc. dr. Ajdukiewicza: O sposobie dowodzenia w matematyce i o zasadniczych etapach w rozwoju filozofji matematyki;

b) z dziedziny fizyki:

Prof. dr. Lorie: O nowszych zagadnieniach z zakresu współczesnej fizyki teoretycznej;

c) z dziedziny geografji i metereologii:

Prof. dr. Romera: O celach i zadaniach geografji tudzież o przeglądzie bibliografji geograficznej; Prof. dr. Arctowskiego: O zasadach metereologii praktycznej; Prof. dr. Dunikowskiego: O płaskorzeźbie ziemi w świetle nowoczesnej geologii.

PP. Profesorowie i docenci wyżej wymienieni odbywali prócz tego odpowiednie konwersatorja oraz ćwiczenia praktyczne, łączące się prawie bezpośrednio z danymi wykładami zaś P. Teofil Szumański przeprowadził ćwiczenia z zakresu praktyki kartograficznej.

Wykłady teoretyczne poprzedzało zagajenie Kuratora Sobińskiego tudzież Prof. dr. Kazimierza Twardowskiego i Wizytatora O. S. L. dr. Kazimierza Sośnickiego. Prócz strony teoretycznej, uczestnicy (69) podzieleni na odpowiednie grupy (trzy matematyczno-fizyczne jedna geograficzna) przysłuchiwali się lekcjom przykładowym u nauczycieli i profesorów szkół średnich lwowskich a mianowicie: PP. B lińkiewicza, Budzianowskiego, Dąbrowskiego, Freilicha, Golczewskiego, Hrycaka, dr. Krystanowskiego, dr. Miłulowicza, Napadewiczówny, Nawrockiego, Pokornego, dr. Pollaczkówny, Probulskiego, dr. Silnickiego, dr. Thulliego, Wojciechowskiego, dr. Wołowicza.

Lekcyj przykładowych było ogółem 32.

Po każdej lekcji grupa odnośna uczestników odbywała konferencje, omawiające te lekcje pod przewodnictwem PP. Wizytatora Eljasza, Pająka, dr. Sośnickiego i dyrektora dr. Janowskiego.

Oprócz wykładów i lekcyj przykładowych odbyły się jeszcze jednogodzinne wykłady z dydaktyki a mianowicie:

dr. Kazimierza Sośnickiego: O ogólnej charakterystyce metod nauczania według nowego programu; St. Pająka: O dydaktyce matematyki; śp. dr. Z. Thulliego: O dydaktyce fizyki; dr. J. Krystanowskiego: O dydaktyce geografji a nadto wykład: O higienie szkolnej dr. M. Kociuby.

2. Drugi Kurs dokształcający dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych szkół lwowskich urządziło Kuratorjum O. S. L. w dniach od 2 do 8 marca 1922. Polegał na tem, że odnośni nauczyciele przysłuchiwali się lekcjom przykładowym, prowadzonym przez PP. Androchowicza, dr. Hordyńskiego, Jaworskiego, dr. Silnickiego, ks. Szpytkowskiego, dr. Pollaczkównę, Paszkudzkiego, Arnoldową, Dobrowolskiego, Kolbuszewskiego, Stećkowa, dr. Balickiego, Smierzowicza, Laskowskiego, dr. Lehnertową, Posackiego, Jusa, Nagórzańskiego, Szujskiego, Młodnickiego, dr. Chadaczka, dr. Bednarowskiego, dr. Pyszkowskiego, Grossmana, Holzera, Rollauera, Turczyzna, Chmaja, Mordawskiego, dr. Bassa, Łuszczyńskiego, Szczepańskiego, dr. Karchuta, dr. Smolkę, dr. Rapaporta, dr. Jareckiego, Fiszera.

Po każdorazowej lekcji przykładowej odbywały się konferencje z odpowiednią grupą uczestników złożoną z 7—15 osób pod przewodnictwem PP. dyrektorów Kokorudza, dr. Janowskiego, Dropiowskiego, dr. Uricha, dr. Śmiałka, oraz Wizytatora O. S. L. dr. Jahnera i doc. Uniwersytetu Lwowskiego dr. Czernego. Lekcyj przykładowych było ogółem 49.

3. Prócz wyżej wymienionych kursów dla nauczycieli szkół średnich, zaszła potrzeba urządzenia Kursów pedagogiczno-dydaktycznych dla słuchaczy Wydziału filozoficznego Uniwersytetu we Lwowie. Mianowicie Związek słuchaczy Wydziału filozoficznego Uniwersytetu we Lwowie zwrócił się

do Kuratorjum O. S. L. i Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich z prośbą o utworzenie odnośnych kursów.

Celem tych kursów było przygotowanie dydaktyczne przyszłych kandydatów zawodu nauczycielskiego i zachęcenie ich do studjów pedagogiczno-dydaktycznych.

Obejmowały one część teoretyczną, wykładową, z dziedziny dydaktyki ogólnej przedmiotów przeznaczonych dla wszystkich słuchaczy oraz metodyki poszczególnych przedmiotów przeznaczonych dla odpowiednich grup. Wykłady teoretyczne odbywały się w czasie od 20 marca do końca kwietnia.

Wykładów podjęli się PP. dr. Bykowski, dr. Nawroczyński, dr. Czerny, dr. Dollmayr, dr. Janowski, dr. Miłulowicz, dr. Nanke, dr. Sośnicki, śp. dr. Thullie, dr. Tokarski, dr. Ulrich i dr. Wojciechowski.

Godzin wykładów było ogółem 96. Uczestniczyło w nich ogółem 233 osób.

Praktyczna część kursu polegała na hospitowaniu lekcyj szkolnych przez słuchaczy ostatniego roku, ogólną liczbę 22 słuchaczy i słuchaczek rozdzielono między 20 profesorów, którym oddano kandydatów kursu pod opiekę. Hospitowanie to trwało od początku maja do końca roku szkolnego.

Po pewnym czasie kandydaci prowadzili sami lekcje pod kontrolą profesora, następnie odbywało się wspólne omawianie tych lekcji.

Oświata pozaszkolna

(1920, 1921, 1922).

1. Kursy dla dorosłych.

W roku 1920/21 ilość kursów wynosiła 127, liczba uczestników 2647. Ogólny koszt 381.000 Mk. — W roku 1921/22 kursów było 335, liczba uczestników 6850, koszt wyniósł 3,015.000 Mk. W jesieni 1921 powstaje we Lwowie Komitet Kursów dla dorosłych, który organizuje we Lwowie w czasie zimowym 1921/22 kursów 36 z 969 uczestnikami. Wśród tej liczby było 11 kursów dla wojskowych. Koszt organizacji 1,600.000 Mk. Celem ożywienia tej pracy oświatowej Kuratorjum O. S. L. udziela w r. 1920/21 latarni projekcyjnych 24 Radom szkolnym powiatowym, w roku 1921/22 latarni 10 za łączną kwotę 1,860.000 Mk.

2. Kursy instruktorskie.

W czasie od 14—22 grudnia odbywa się we Lwowie kurs instruktorski dla pracowników oświatowych z 29 uczestnikami z następującym programem:

a) Zagadnienia ogólne: 1. Marjan Godecki (Warszawa). Kształcenie dorosłych, jego znaczenie i zadania. 2. Marjan Godecki (Warszawa).

Jak organizować kursy dla dorosłych? 3. Julian Saloni. Dorosły a dziecko. 4. Dr. Ludwik Bykowski. O znaczeniu samokształcenia.

b) Metody nauczania dorosłych. 5. Marja Dargielowa (Warszawa). Metoda nauczania, czytania i pisanie na kursach dla dorosłych wraz z lekcją praktyczną. 6. Franciszka Arnoldowa. Metoda nauczania dorosłych arytmetyki. 7. Marjan Godecki (Warszawa). Zadania metody pogadank z dorosłymi. 8. Dr. Karol Nittmann. Pogadanki i wycieczki krajoznawcze. 9. S. Barbara Żulińska. Pogadanki z rodzicami o zdrowiu i wychowaniu dzieci. 10. Buczek. Pogadanki gospodarskie. 11. Dr. Antoni Wereszczyński. Pogadanki obywatelskie. 12. Dr. Antoni Wereszczyński. Zadania samorządu miejskiego i wiejskiego. 13. Dr. Antoni Wereszczyński. Zadania i rola Sejmu. 14. Dr. B. Fuliński. Pogadanki przyrodnicze. 15. Dr. Karol Nittmann. Pogadanki historyczne.

c) Inne środki wychowawczego oddziaływania. 16. Ks. Dr. Żyła. Metoda objaśniania zabytków architektonicznych (Wycieczka po Lwowie). 17. Organizowanie bibliotek popularnych (wraz ze zwiedzaniem bibliotek lwowskich). 18. Dr. Tomanek. Organizacja kooperatywy. 19. Dr. Ludwik Bykowski. Wycieczki przyrodnicze, zwiedzanie muzeów przyr., omówienie wycieczek. 20. Bartosiński. Jak prowadzić chóry i teatry włościańskie. 21. L. Misky. Kształcenie uczuć estetycznych. 22. Marja Jaworska. Etyka i technika życia stowarzyszeniowego. 23. Kazimierz Królński. Przegląd literatury popularnej. 24. Dyskusja nad organizacją Kursów dla dorosłych. 25. Dyskusja nad programem Kursu instruktorskiego.

W podobny sposób urządzono seminaryjny Kurs instruktorski dla pracowników oświatowych we Lwowie (uczestnikami: kandydaci i kandydatki najwyższego kursu seminarjów naucz.) o programie analogicznym do poprzedniego ale rozdzielonym w ten sposób, że obejmował jedną godzinę wykładu w tygodniu przez cały rok ze 180 uczestnikami, wreszcie taki sam kurs w Krakowie.

W roku 1921/22 odbywa się dwutygodniowy Kurs instruktorski dla pracowników oświatowych we Lwowie w czasie od 17 do 29 października 1921 z 36 uczestnikami o następującym programie:

a) Zagadnienia ogólne. 1. Andrzej Nowak. Kształcenie dorosłych, jego znaczenie i zadania. 2. Andrzej Nowak. Metody pracy oświatowej. 3. Andrzej Nowak. Kierunki pracy oświatowej. 4. Andrzej Nowak. Jak organizować kursy dla dorosłych? 5. Julian Saloni. Dorosły a dziecko. 6. Dr. Ludwik Bykowski. O znaczeniu samokształcenia.

b) Metodyka nauczania dorosłych. 7. Franciszka Arnoldowa. Metoda nauczania, czytania i pisanie na kursach dla dorosłych wraz z lekcją próbną. 8. Franciszka Arnoldowa. Metoda nauczania rachunków na kursach dla dorosłych wraz lekcją próbną. 9. Andrzej Nowak. Zadania i metody pogadanki z dorosłymi. 10. Dr. Ludwik Bykowski. Pogadanki przyrodnicze. 11. Karol Stojanowski. Pogadanki krajoznawcze. 12. W. Smolnicki.

Pogadanki historyczne. 13. S. Barbara Żulińska. Pogadanki z rodzicami o zdrowiu i wychowaniu dzieci. 14. Buczek. Pogadanki gospodarskie. 15. Dr. Opieński. Pogadanki higjeniczne. 16. Dr. Antoni Wereszczyński. Pogadanki obywatelskie. 17. Dr. Antoni Wereszczyński. Zadania samorządu miejskiego i wiejskiego. 18. Dr. Antoni Wereszczyński. Zadania i rola Sejmu.

c) Inne środki wychowawczego oddziaływania: 19. Karol Stojanowski. Organizacja wiejskich drużyn harcerskich. 20. Tadeusz Urbański. Organizowanie bibliotek popularnych wraz ze zwiedzaniem bibliotek. 21. Dr. Ludwik Bykowski. Metoda wycieczek przyrodniczych wraz z wycieczką i jej omówieniem. 22. Ks. Dr. Żyła. Metoda objaśnienia zabytków architektonicznych (Wycieczka po Lwowie). 23. Dr. Tomanek. Organizacja kooperatywy. 24. Adam Piątek. Jak prowadzić chóry i teatry włość. Poza tem 5 godzin dyskusji.

Prócz tego odbywa się:

1. dwutygodniowy Kurs instruktorski dla pracowników oświatowych w Krakowie w czasie od 17 do 29 października 1921 z 45 uczestnikami o programie w ogólnych zarysach analogicznym do programu Kursu lwowskiego. 2. Seminaryjny kurs instruktorski dla pracowników oświatowych we Lwowie (uczestnikami kandydaci i kandydatki najwyższego kursu seminarjów naucz.) o programie analogicznym do programu dwutygodniowego Kursu instruktorskiego we Lwowie (jedna godzina wykładu w tygodniu przez cały rok szkolny ze 150 uczestnikami). 3. Taki sam kurs w Krakowie. 4. Trzydniowy Kurs instruktorski dla pracowników oświatowych w Tarnopolu. 5. Taki sam w Brodach.

Program dwutygodniowego kursu odpowiednio zmodyfikowany.

3. Kursy dla kierowników bibliotek popularnych.

a) W roku 1921/22 odbywa się Kurs dla kierowników bibliotek popularnych we Lwowie w czasie od 7 do 18 listopada 1921 z 27 uczestnikami o następującym programie:

1. T. Urbański. Uwagi wstępne. 2. T. Urbański. Bibliotekarz. 3. Dr. Fischer. Historia rozwoju pisma. 4. T. Urbański. Wykształcenie zawodowe bibliotekarza. 5. T. Urbański. Katalogowanie książek. 6. Dr. Fischer. Historia rozwoju książek. 7. T. Urbański. Katalogowanie map, druków ulotnych, rękopisów itd. 8. Dr. Fischer. Historia bibliotek obcych. 9. Dr. Fischer. Historia bibliotek polskich. 10. T. Urbański. Oprawa książek. 11. T. Urbański. Inwentarze i katalogi. 12. T. Urbański. Księgi biblioteczne. 13. T. Urbański. Urządzenie księgozbiorów. 14. T. Urbański. Obieg i kontrola książek. 15. T. Urbański. Statystyka biblioteczna. 16. T. Urbański. Pedagogiczna strona działalności bibliotekarza. 17. T. Urbański. Ćwiczenia praktyczne. 18. T. Urbański. Ćwiczenia w prowadzeniu ksiąg. 19. T. Urbański. Ćwiczenia statystyczne i kontrolne. 20. T. Urbański. Repetitorium. Równocześnie odbywa się zwiedzanie bibliotek lwowskich.

b) Kurs dla kierowników bibliotek popularnych w Krakowie od 27 marca do 1 kwietnia 1922 r. o następującym programie:?

1. Dr. Baran. Biblioteka powszechna a szkoła. Pedagogiczna strona bibliotek. 2. Dr. Birkenmajer. Historia rozwoju pisma. 3. Dr. Birkenmajer. Historia rozwoju książki. 4. Dr. Baran. Zakładanie bibliotek (lokal i urządzenie) i środki ich utrzymania. 5. Dr. Baran. Wybór książek, kompletowanie bibliotek i pomoc bibliograficzna. 6. Dr. Baran. Wprowadzenie książek do biblioteki i inwentarz. 7. Dr. Birkenmajer. Historia bibliotek zagranicznych. 8. Dr. Birkenmajer. Historia bibliotek polskich. 9. Dr. Baran. Katalogowanie książek. 10. Dr. Birkenmajer. Zadanie bibliotek nowożytnych i ich organizacja. 11. Dr. Birkenmajer. Zwiedzenie biblioteki Jagiellońskiej. 12. Dr. Baran. Katalogi alfabetyczne dziełowe, krzyżowe itd. Katalogi dla użytku personelu i czytelników. 13. Dr. Birkenmajer. Czasopisma i publikacje periodyczne. 14. Dr. Lipski. Zwiedzanie bibliotek Czartoryskich. 15. Dr. Baran. Oprawa książek, numerowanie i ustawianie na półkach. 16. Dr. Baran. Obieg książki, kontrola czytelnika i książki i ich statystyka. 17. Dr. Baran. Biblioteki powszechne miejskie i wiejskie. 18. Dr. Baran. Zwiedzanie bibliotek. T. S. L. 19. Witkiewicz. Zwiedzanie biblioteki Muzeum Przemysłowego. 20. Chmiel. Zwiedzanie Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. 21. Dr. Baran. Ćwiczenia praktyczne w Bibliotece T. S. L. 22. Dr. Baran. Biblioteki ruchome, wystawy książek. 23. Dr. Baran. Czytelnie. 24. Dr. Baran. Bibliotekarz, biblioteka i czytelnicy.

Kurs zakończył trzygodzinny egzamin.

4. Biblioteki.

W roku 1920/21 rozdano:

a) biblioteczki z daru M. Arcta.

Rsp. Turka (3), Bursa Grunwaldzka we Lwowie (1), Koło młodzieży w Dobrzehowie pow. Strzyżów (1), Szkoła handlowa T. S. H. we Lwowie (1), Komitet oświatowy w Gródku na Podolu (1), Ochronka im. J. Piłsudskiego we Lwowie (1), Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza Lwów (1), Polski Biały Krzyż we Lwowie (4), Rsp. Przemyślany (2), SS. Zmartwychstanki w Kętach (1).

W roku 1921/22:

Komenda Harcerstwa (1), Rsp. Strzyżów (1), Koło Młodzieży w Jadownikach Mokrych (1), Koło Młodzieży w Woli Żelichowskiej (1), Koło Młodzieży w Zalipiu (1), Koło T. S. L. w Kleparowie (1), Koło T. S. L. w Jarosławiu (1), Towarzystwo Posiew we Lwowie (1), Koło Młodzieży w Żerebkach Król. (1), Koło Młodzieży w Hałuszczyńcach (1), Koło Młodzieży w Panasówce (1), Koło Młodzieży w Połupanówce (1), Koło Młodzieży w Ostapiu (1), Koło Młodzieży w Petrykowie (1), Koło Młodzieży w Woli Dalszej (1).

b) „Bibliotekę powszechną“ rozdano w r. 1921/22:

Rsp. Przeworsk (1), Dyrekcja szkoły w Stojanowie (1), Koło T. S. L. w Kopyczyńcach (1), Koło T. S. L. w Lewandówce (1), Koło Młodzieży w Czortkowie (1).

5. Subwencje.

W r. 1920/21.

Komitet rozrywek dla młodzieży we Lwowie 21.250 Mk. Redakcja „Nowej Jutrzenki“ we Lwowie 100 000 Mk. Uniwersytet Ludowy im. A. Mickiewicza we Lwowie 50.000 Mk. Zarząd Stowarzyszenia Szytygarów w Wieliczce 10.000 mk. Ks. Wojciech Kornans w Radłowie na bibliotekę 10.000 Mk. Uniwersytet Lud. im. A. Mickiewicza w Krakowie 50 000 Mk. Rsp. Stryj na biblioteki ruchome 30 000 Mk.

W r. 1921/22

Związek Straży Pożarnych we Lwowie 20.000 Mk. Rsp. Brzozów na biblioteki ruchome 20.000 Mk. Towarzystwo krajoznawcze w Krakowie na „Orli Lot“ 300.000 Mk. Małopolskie Tow. Ochrony Młodzieży 40.000 Mk. Liga Katolicka 250.000 Mk. Związek Harcerstwa Polskiego 350.000 Mk. Uniwersytet Lud. im. A. Mickiewicza we Lwowie 350.000 Mk. Zarząd Oddz. Podhalańskiego Tow. Krajoznawczego 200.000 Mk. Komitet rozrywek dla młodzieży we Lwowie 150 000 Mk. Tow. św. Wincentego a Paulo 300.000 Mk.

6. Konferencja oświatowa.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. zorganizowało 8 konferencyj oświatowych. Pierwsza odbyła się dnia 2 października 1920 w Warszawie, druga dnia 8 i 9 stycznia 1921 w Warszawie, trzecia dnia 8 i 9 kwietnia 1921 w Poznaniu, czwarta dnia 27 i 28 czerwca 1921 w Krakowie, piąta dnia 7 i 8 listopada 1921 we Lwowie, szósta dnia 10 i 11 lutego 1922 w Toruniu, siódma 1 i 2 maja w Cieszynie, ósma dnia 26 i 27 czerwca 1922 w Wilnie. We wszystkich konferencjach brali udział referenci Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Kuratorjum O. S. L.

Prócz tego urządziło Kuratorjum O. S. L. 7 konferencyj z Towarzystwami oświatowymi (z tych jedna w Krakowie) w celu wzajemnego uzgodnienia pracy oświatowej pozaszkolnej.

7. Komitet rozrywek dla młodzieży we Lwowie.

Z inicjatywy Wydziału Oświaty Pozaszkolnej Kuratorjum O. S. L. a przy usilnych staraniach radnej miejskiej P. A. Aleksandrowiczówny powstał pod jej przewodnictwem we Lwowie Komitet rozrywek dla młodzieży który, korzystając z ofiarności Komisji Teatralnej Rady Miejskiej we Lwo-

wie urządził w roku szkolnym 1921/22 41 przedstawień dla młodzieży w Wielkim Teatrze miejskim. Sześć z nich odpowiadało swym programem potrzebom najmłodszej dziatwy, reszta zaś miała na celu danie starszej młodzieży obrazu rozwoju dramatu w Polsce (o ile na to stan teatru zezwalał).

Program tych ostatnich przedstawień tak się przedstawia:

1. Chory z urojenia, Moliera (3 razy). 2. Powrót posła, Niemcewicza (4 razy). 3. Fircyk w zalotach, Zabłockiego (4 razy). 4. Dziady, Mickiewicza (7 razy). 5. Straszny Dwór, Moniuszki (4 razy). 6. Zemsta, Fredry (2 razy). 7. Pan Geldhab, Fredry (2 razy). 8. Kościuszek pod Racławicami, Anczyca (2 razy). 9. Krakowiacy i Górale (4 razy). 10. Tańce narodowe polskie (2 razy). 11. Miód Kasztelański, (1 raz).

Ogólny koszt przedstawień dzięki ofiarności Komisji teatralnej wynosił tylko 5,544 000 Mk., w czem kwota wydana na bezpłatne bilety dla młodzieży najuboższej 420.000 Mk. (z tego subwencja Kuratorjum z funduszków państwowych w kwocie 171.250 Mk).

Rozdziałem biletów na przedstawienia urządzane przez Komitet rozrywek dla młodzieży zajmuje się Wydział Oświaty Pozaszkolnej Kuratorjum O. S. L.

Wynagrodzenie nauczycieli szkół zawodowych dokształcających za godziny udzielanej nauki od 1 stycznia 1923.

L. 5451/III. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego reskryptem z dnia 23 października 1922 l. 10302/III i z dnia 26 października 1922 l. 9871 orzekło, że utrzymanie bez zmiany w ciągu całego roku szkolnego pewnej stałej wysokości wynagrodzenia nauczycieli szkół zawodowych dokształcających napotyka obecnie na znaczne trudności z powodu wzrostu drożyzny, a stan ten utrudnia nieraz powołanie niezbędnych i ukwalifikowanych nauczycieli.

Ministerstwo uznało przeto za wskazane wprowadzenie w szkołach tych od 1 stycznia 1923 ruchomej skali płac nauczycielskich przez zastosowanie norm wynagrodzenia, przewidzianych dla nauczycieli państwowych szkół zawodowych ustawą z dnia 13 lipca 1920 Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 435 i rozporządzeniem wykonawczem z dnia 20 grudnia 1920 Dz. U. R. P. Nr. 3 ex 1921 poz. 12, a obliczanie tego wynagrodzenia będzie dokonywane w myśl postanowień § 19 ustęp 1 powołanego wyżej rozporządzenia wykonawczego.

We Lwowie, dnia 8 listopada 1922.

L. 6351/III. Uzupełniając zarządzenie swe z dnia 23 października 1922 l. 10302/22 D/III dotyczące przyznania nauczycielom szkół dokształcających zawodowych wynagrodzenia przewidzianego ustawą dla nauczycieli państwowych szkół zawodowych odpowiedniego typu, Ministerstwo W. R. i O. P.

reskrytem z dnia 12 grudnia 1921 l. 10302/III D/III poleciło wynagrodzenie za kierownictwo szkół zawodowych dokształcających nie posiadających dyrektora etatowego, obliczać według wskazań § 8 ustęp 2 rozporządzenia z dnia 20 grudnia 1920 o wykonaniu ustawy z dnia 13 lipca 1920 o uposażeniu nauczycieli szkół zawodowych (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 1 1921 r. poz. 2).

O ile jednak nauczanie trwa ponad 8 godzin w tygodniu wynagrodzenie za kierownictwo należy odpowiednio zwiększyć, mianowicie kierownik otrzymuje:

przy 10 godzinach nauki w tygodniu najmniej tak, jak za 4, a najwyżej tak, jak za 10 godzin tygodniowych nauczania przedmiotów III grupy;

przy 12 godzinach nauki w tygodniu najmniej jak za 5, a najwyżej jak za 12 godzin tygodniowych nauczania III grupy.

Kierownik, pełniący jednocześnie obowiązki nauczyciela, otrzymuje za nie oddzielnie wynagrodzenie według norm przyjętych dla nauczycieli, jednak na nauczanie kierownik może poświęcać:

w szkole o 2—4 oddziałach najwyżej 1/2 czasu nauki w tygodniu;

w szkole o 5—10 oddziałach najwyżej 1/3 czasu nauki w tygodniu.

Za wychowawstwo kierownikowi nie przysługują dodatki. W celu ułatwienia kierownikom należytego czuwania nad biegiem nauki w szkole, należy unikać tworzenia jednostek szkolnych, zawierających ponad 10 oddziałów, w których nauka odbywałaby się jednocześnie.

Ministerstwo nadmienilo przytem, iż różnica w obliczaniu wynagrodzenia w sposób powyżej wskazany, a obliczaniu według zarządzenia z dnia 30 grudnia 1921 l. 8431 polega jedynie na tem, że poprzednie wyliczenia wskazywały liczbę godzin efektywnych, obecnie zaś liczbę godzin tygodniowych.

Kuratorjum O. S. L. zawiadania o tem w związku z okólnikiem tutejszym z dnia 8 listopada 1922 l. 5451/III i zwraca uwagę, że wzmiankowane wyżej rozporządzenie wykonawcze z dnia 20 grudnia 1920 Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 1 z roku 1921 poz. 2 było ogłoszone w Dz. U. Kuratorjum O. S. L. Nr. 1 z roku 1921.

Według § 8 ust. 2 powyższego rozporządzenia wynagrodzenie za kierownictwo jednej lub dwu klas równa się płacy za trzy lekcje nadliczbowe III grupy, a wynagrodzenie za kierownictwo każdej następnej klasy równa się płacy za jedną lekcję nadliczbową III grupy z tem zastrzeżeniem, że najwyższe wynagrodzenie za kierownictwo szkoły z wielu klasami nie może przekroczyć wynagrodzenia za ośm lekcji nadliczbowych.

We Lwowie, dnia 29 grudnia 1922.

L. 6494/III. Ministerstwo W. R. i O. P. reskrytem z dnia 19 grudnia 1922 l. 12031/22 D/III postanowiło w celu zapewnienia szkole gorliwej i oddanej pracy kierowników i nauczycieli przyznać kierownikom dodatki za sekretarstwo, nauczycielom zaś za opiekę nad uczniami, mianowicie:

a) dodatek za sekretarstwo: w szkole do 5 oddziałów włącznie jak za półtorej (1 1/2) godziny nauki tygodniowo II grupy, za każdy oddział powyżej 5 jak za pół (1/2) godziny nauki tygodniowo, najwyżej jednak jak za 4 godziny;

b) dodatek za opiekę nad uczniami: za każdy oddział jak za jedną godzinę w tygodniu II grupy, przytem jeden nauczyciel nie może obejmować opieki więcej niż nad trzema oddziałami, a nauczyciel prowadzący oddział sam jeden jest jego wychowawcą.

Za dozór nad uczniami poza szkołą np. w czasie nabożeństw, wycieczek i tp. nie przysługuje ani kierownikom, ani nauczycielom żadne wynagrodzenie, ponieważ będą otrzymywali płace stałe bez względu na przerwy świąteczne, a nawet, o ile nauka trwa dziesięć (10) miesięcy i za miesiące wakacyjne (§ 19 rozporządzenia z dnia 20 grudnia 1920 do ustawy o wynagrodzeniu nauczycieli państwowych szkół zawodowych).

Kuratorjum O. S. L. zawiadamia o tem w związku z okólnikami tutejszemi z dnia 8 listopada 1922 l. 5451/III i z dnia 29 grudnia 1922 l. 6351/III.

We Lwowie, dnia 4 stycznia 1923.

Interpretacja rozporządzeń o kosztach podróży.

L. 2875/pr. Ministerstwo Skarbu reskrytem z dnia 11 grudnia 1922 l. 2105 oznajmiło w pewnym przypadku w sprawie interpretacji rozporządzeń o kosztach podróży, że urzędnik państwowy może przy przejazdach służbowych likwidować koszta biletu kolejowego tej klasy do której ma prawo, jakkolwiek odbył podróż w niższej klasie kolejowej.

Prawo likwidowania kosztów podróży służbowych nie przysługuje mu, jeśli odbył ją bezpłatnie korzystając ze środka lokomocji należącego do Skarbu Państwa np. samochodu służbowego. Urzędnik państwowy może likwidować koszta dorożki z dworca i na dworzec z przystani i na przystań wedle obowiązującej taryfy wydanej przez właściwą władzę administracyjną chociażby nie używał dorożki.

Urzednicy, którzy przy podróżach do mniejszych miejscowości odbywają drogę do dworca bądźto ze względów oszczędności, bądź też z braku dorożki pieszo, korzystają z uprawnienia określonego w poprzednim ustępie niniejszego pisma.

Po myśl artykułu 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1922 r. (Dz. urzęd. Nr. 8) przy lokalnych komisjach w miejscowościach liczących ponad 50.000 mieszkańców nie można żądać zwrotu kosztów dorożki, o ile odległość punktu komisyjnego od urzędu względnie mieszkania nie wynosi więcej niż 2 km., można natomiast w takich wypadkach domagać się zwrotu kosztów przejazdu tramwajem. Przy miejscowych komisjach w miejscowościach liczących ponad 50.000 mieszkańców może urzędnik żądać

zwrotu kosztów drożki, gdy odległość punktu komisyjnego od urzędu, względnie mieszkania wynosi więcej niż 2 km.

Przy miejscowych komisjach nie przysługuje urzędnikowi prawo do likwidowania żadnych kosztów podróży, oprócz zwrotu kosztów przejazd dorożką względnie tramwajem po myśli poprzednich ustępów.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie, dnia 31 grudnia 1922.

Zmiana przepisów o djetach i kosztach podróży.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada obowiązującego od 1 listopada 1922 ustalono normalne djetyienne określone w § 2 rozporządzenia z dnia 10 maja b. r. (Dziennik urzęd. Kuratorjum z 3 lipca b. r. Nr. 8) następująco:

Dla urzędników I stopnia służbowego na	615 Mk.
„ II, III i IV stopnia służbowego na	490 „
„ V „ „ „	440 „
„ VI „ „ „	370 „
„ VII „ „ „	315 „
„ VIII i IX „ „ „	245 „
„ X, XI i XII „ „ „	210 „

Dla funkcyjnarjuszów niższych od 1 do 4 stopnia płacy na 125 Mk., c 5 do 9 stopnia płacy i dla pomocników kancelaryjnych na 160 Mk.

Czasopismo „Opieka nad dzieckiem“.

Polsko-Amerykański Komitet pomocy dzieciom w porozumieniu z Polskim Towarzystwem Pedjatrzyznem, przystępuje z początkiem roku 1923 do wydawnictwa dwumiesięcznika p. t. „Opieka nad dzieckiem“.

Kuratorjum zwraca uwagę na to czasopismo tak ze względu na poważne grono osób, które przyobiecało współpracę w komitecie redakcyjnym jakoteż z uwagi na program, w który wchodziły tematy:

1) Ochrona macierzyństwa; 2) Opieka nad niemowlętami; 3) Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym; 4) Opieka nad dziećmi w wieku szkolnym; 5) Opieka nad młodzieżą; 6) Opieka nad dzieckiem chorem, kaleką, niedorozwiniętem; 7) Opieka nad dzieckiem zaniedbanem i opuszczonem; 8) Organizacja Opieki społecznej i ustawodawstwo; 9) Popularyzacja, propaganda, pielęgniarstwo, sprawy wykształcenia personalu higieniczno-wychowawczego; 10) Dziecko w domu.

Adres redakcji Warszawa, Jasna 11 3 piętro. Warunki przedpłaty: I półrocze r. 1923 Mk. 2.700.

We Lwowie, dnia 10 stycznia 1923.

Oplaty ulgowe dla paczek z książkami szkolnymi.

W numerze 14 Dziennika Urzędowego z dnia 5 kwietnia 1922 ogłoszono Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 9 lutego 1922 L. 3391 dotyczące ulgowej opłaty pocztowej dla przesyłek z podręcznikami szkolnymi. Ministerstwo Poczt i Telegrafów pismem z dnia 12 października 1922 r. L. 4798/IV. dodało następujące wyjaśnienie:

„Przy wydawaniu powyższego rozporządzenia kierowano się chęcią dostępnienia młodzieży szkolnej nabywania podręczników szkolnych po cenach niższych za pośrednictwem zakładów naukowych.

Praktyka wykazała, że rozporządzenie to nie osiągnęło zamierzonego skutku, albowiem zakłady naukowe i firmy nakładowe z ulg tych niewiele korzystają, natomiast chciałyby je wyzyskać na swą korzyść zwykle sortymentowe księgarnie.

Wobec tego uprasza się Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego o powiadomienie zakładów naukowych, zainteresowanych w niniejszej sprawie, o właściwym stanie rzeczy i spowodowanie, by one z przyznanej zniżonej opłaty za paczki z podręcznikami szkolnymi w jak najszerszej mierze korzystały, zamawiając je bezpośrednio w firmach nakładowych“.

To wyjaśnienie podaje się do wiadomości wszystkich szkół i zakładów naukowych, celem skorzystania z ulg pocztowych.

Rozszerzenie działalności pomocy lekarskiej.

L. 2518/pr. Województwo Lwowskie pismem z dnia 18 listopada 1922 L. 4593/7 zawiadomiło, że w Monitorze Polskim z dnia 7 listopada 1922 r. Nr. 253 poz. 174 ogłoszone zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 1922, zmieniające Rozporządzenie tymczasowe Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1922 w przedmiocie pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych (Dziennik Urzędowy Kuratorjum Nr. 13).

Według tego rozporządzenia od dnia 7 listopada 1922 począwszy przysługuje urzędnikom państwowym i ich rodzinom leczenie w szpitalach według klasy II, niższym funkcjonarjuszom państwowym zaś i ich rodzinom według klasy I. Według tej normy zostaną zwrócone koszta leczenia o ile funkcjonariusz państwowy nie zgodzi się na umieszczenie w szpitalu lecz sam poniesie koszta leczenia.

Oprócz wypadków wymienionych w § 3 Tymczasowego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1922 chory funkcjonariusz państwowy członek jego rodziny będzie mógł być umieszczony w szpitalu, jeżeli w domu nie posiada odpowiedniej opieki.

Na mocy wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów pomoc lekarska obejmuje również udzielanie zapomogi na leczenie w zdrojowiskach

i uzdrowiskach w wypadkach choroby, wymagającej bezwzględnie leczenia w zdrojowisku lub uzdrowisku. Zapomogi te udzielane będą według norm, ustalonych dla leczenia w szpitalach.

Do czasu, w którym wydane zostanie rozporządzenie wykonawcze do tego Rozporządzenia Rady Ministrów, orzeczenie, czy choroba wymaga bezwzględnie leczenia w zdrojowisku lub uzdrowisku, należy do Województwa (Wydziału Zdrowia Publicznego).

Jeżeli funkcjonarjusz państwowy żądać będzie zapomogi na leczenie w zdrojowisku lub uzdrowisku musi się poddać badaniu lekarskiemu, które ustali, czy choroba wymaga bezwzględnie takiego leczenia.

Z Kratorjum O. S. L.

We Lwowie, dnia 15 grudnia 1922.

W sprawie wypłacania dodatku rodzinnego za dzieci kończące lat 18 przez miesiące wakacyjne.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 29 czerwca 1922 r. L. 1722/D. B. Wydz. Adm. wyjaśniło, co następuje:

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. Ust. Nr. 65, poz. 429, oraz z art. 16 rozporządzenia z dnia 5 sierpnia 1920 r. Dz. Ust. Nr. 77, poz. 521, należy funkcjonarjuszowi państwowemu, którego dziecko kończy w miesiącu czerwcu średni zakład naukowy, a przed ukończeniem tegoż zakładu w ciągu roku szkolnego skończyło lat 18, wypłacać wyższy dodatek drożyzniany także w czasie miesięcy wakacyjnych, o ile odnośny funkcjonarjusz oświadczy pisemnie, że dziecko jego będzie kontynuowało studia w szkole akademickiej.

Z początkiem najbliższego półrocza szkolnego winna władza przełożona stosownie do art. 16 pomieszczonego rozporządzenia zażądać od dotyczącego funkcjonarjusza zaświadczenia władzy szkolnej.

Portorjum za nieopłaconą korespondencję.

L. 1867/S. Jedna z instytucyj, podległych Ministerstwu W. R. i O. P. otrzymawszy z zagranicy nieopłaconą korespondencję i uiściwszy porto, wszczęła starania o wyegzekwowanie od nadawcy należności, nie zwracając uwagi na okoliczność, iż koszta korespondencji w sprawie wyegzekwowania przewyższyły znacznie sumę, która miała być wyegzekwowana. Wobec tego Ministerstwo poleca nie wszczynać podobnych starań ze względu na oczywistą stratę, jaką w takich wypadkach ponosi Skarb Państwa i na okoliczność, że postępowanie takie może dawać powód obcym do ujemnych sądów o naszej administracji.

Warszawa, dnia 19 września 1922.

W sprawie kradzieży pieczęci i blankietów w Dyrekcji gimnazjum Państwowego w Tłumaczu.

Do Dyrekcji gimnazjum państwowego w Tłumaczu włamano się i wykradziono wszystkie pieczęcie i pewną ilość blankietów na świadectwa gimnazjalne. Wobec tego poleca Ministerstwo dyrekcjom szkół, by na wypadek próśb o przyjęcie do zakładu lub o przypuszczenie do jakiegokolwiek egzaminu uczniów, którzy się będą legitymowali świadectwami wspomnianego wyżej gimnazjum tłumackiego przesyłały te świadectwa, celem sprawdzenia ich autentyczności Dyrekcji gimnazjum w Tłumaczu.

Wezwania.

L. 3971. Rada szkolna powiatowa w Jaworowie wzywa Józefę Pajtaszównę nauczycielkę w Kalnikowie (pow. Mościska), przeniesioną od dnia 1 listopada 1922 do Hruszowic (pow. Jaworów), by w terminie do 28 lutego 1923 zgłosiła się w biurze Inspektora szkolnego w Jaworowie i nieobecność dotychczasową na nowem miejscu służbowem usprawiedliwiła, gdyż w przeciwnym razie traktowaną będzie jako nauczycielka, która z posady zrezygnowała.

Jaworów, dnia 17 grudnia 1922.

Rada szkolna powiatowa w Buczaczu wzywa Anielę Fiałkowską nauczycielkę w Buczaczu, ażeby najpóźniej do 28 lutego b. r. zgłosiła się w Radzie szkolnej powiatowej w Buczaczu, gdyż niezgłoszenie się jej w wymienionym terminie będzie uważane jako dobrowolne zrzeczenie się zajmowanej posady.

Unieważnione legitymacje kolejowe.

Zofji Mazikiewiczowej naucz. w Waniowie (Sokal) Nr. 1056. Michała Huculaka naucz. w Zadubrowcach (Śniatyn) Nr. 12383. Jana Kozaka naucz. w Jaksmanicach (Przemyśl) Nr. 279. Eugenji Łogińskiej emeryt. naucz. w Skolem. Heleny Bezuszkówny naucz. w Czolhyniach (Jaworów) Nr. 10008.

Ogłoszenia.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca wszystkim podwładnym urzędom, aby p. Eustachego Sobolewskiego, urodzonego w Podklesztorzu Sudolskim, ostatnio nauczyciela szkoły ćwiczeń przy Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem Męskiem w Lublinie, nie mianowały na stanowiska nauczycielskie w jakiejkolwiek szkole w Państwie.

L. 11708/II. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że: Gecel Chabelak, syn Wolfa Hersza, ur. dnia 18 kwietnia 1906 r., wyznania mojżeszowego, uczeń klasy IV gimnazjum państwowego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, oraz Zygmunt Czeński, syn Antoniego, ur. 11 grudnia 1909 r., wyznania rzymsko-kat., uczeń klasy II gimnazjum państwowego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, wydaleniu za szereg kradzieży w szkole i poza szkołą osób prywatnych i instytucjach, nie mogą być przyjęci do żadnej ze szkół publicznych, zawodowych i seminarjów nauczycielskich w Państwie.

Warszawa, dnia 30 sierpnia 1922.

L. 2898/pr. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego przeniosło swoją siedzibę urzędową z Łucka do Równego. Należy przeto wszelkie pisma kierować pod adresem: Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wołyńskiego w Równem.

L. 17209/II. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego nadało w dalszym ciągu stypendja państwowe dla najwybitniejszych uczniów szkół publicznych:

- Wacławowi Osuchowskiemu, uczniowi kl. VII gimn. II w Tarnopolu;
- Edwardowi Goli, uczniowi kl. VI gimn. państw. im. Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyjach;
- Kazimierzowi Machalskiemu, uczniowi kl. VII gimn. państw. I w Rzeszowie;
- Adamowi Przybosiowi, uczniowi kl. VI gimn. państw. II w Rzeszowie i Janowi Graffowi, uczniowi kl. VII gimn. państw. Sokalu.

L. 26065/I. L. Nauczycielstwo szkół wszelkiej kategorii, a zwłaszcza szkół żeńskich, pracujące na polu szerzenia przemysłu domowego wyrobu guzików, może zasięgać potrzebnych informacji w Zarządzie Wydziału guzików w Myślenicach, która w piśmie skierowanym do Kuratorjum wyraziła gotowość współpracy w tym kierunku z osobami chętnymi ze stanu nauczycielskiego.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół powszechnych rozpoczną przed Komisjami egzaminacyjnymi:

- W Kołomyjach dnia 19 lutego, termin wnoszenia podań do dnia 12 lutego.
- Rudniku dnia 19 lutego, termin wnoszenia podań do 5 lutego.
- W Sanoku dnia 5 lutego, termin do 28 stycznia.
- W Sokalu dnia 19 lutego, termin do 12 lutego.
- W Stanisławowie dnia 19 lutego, termin do 3 lutego.
- W Tarnopolu dnia 19 lutego, termin do 15 lutego.
- W Krośnie dnia 26 lutego, termin do 20 lutego.
- W Brzeżanach dnia 26 lutego, termin do 15 lutego.
- W Jarosławiu 12 marca, termin do końca lutego.
- W Rzeszowie 19 lutego, termin do 10 lutego.
- W Samborze 19 lutego, termin do 10 lutego.
- We Lwowie 12 marca, termin do 25 lutego.
- W Buczaczu 28 lutego, termin do 21 lutego.

Nadesłane nowości wydawnicze nakładu księgarni M. Arcta w Warszawie

- Marja Gerson-Dąbkowska. Modelowanie jako nauka i zabawa. Wydanie drugie.
- D. Gayówna. Geografja. Krajoznawstwo. Wydanie jedenaste. Dla szkół wiejskich.
- Marja Weryho. Cztery pory roku w pogadankach z dziećmi w domu i w ochronie. II. Zima. Wydanie trzecie.
- Henryk Galle. Wypisy polskie na klasę I. Wydanie jedenaste.
- Stanisław Szober. Gramatyka polska w ćwiczeniach. Podręcznik dla szkół powszechnych i klas niższych szkół średnich. Zeszyt trzeci. Wydanie czwarte.
- Stanisław Szober. Gramatyka polska w ćwiczeniach. Podręcznik dla szkół powszechnych i klas niższych szkół średnich. Zeszyt drugi. Wydanie czwarte.
- Artur Śliwiński Jan Karol Chodkiewicz, Hetman wielki litewski.
- Dr. Erazm Crottolina. Przygody Mikroba. Przełożyła z włoskiego oryginału Helena Grotowska.
- Szycówna. Historyjki w obrazkach do opowiadania. Zeszyt 1, 2, 3, dla uczniów.
- Szycówna. Historyjki w obrazkach do opowiadania. Zeszyt I. i II. dla nauczycieli.
- K. Grodecka. Elementarz kartkowy dla dorosłych. Wydanie drugie.
- Dr. Wilhelm Friedberg. Zasady Geologii.
- Or-Ot. Świątek dziecięcy. Piosenki i wierszyki. Wydanie drugie.
- R. Lyall. Słowik irlandzki. Powieść, przełożyła z angielskiego Zofia Hartinghowa. Wydanie drugie.
- Ewa Szelburg-Ostrowska. Przedziwne przygody Duszka Dziądziinnika z ilustracjami Ant. Gawińskiego.
- Walery Przyborowski. Młody konfederat barski. Powieść historyczna dla młodzieży.
- Marja Konopnicka. Złoty wiek Peryklesa. Opowiadanie historyczne. Wydanie drugie.
- Antoni Gawiński. Bajki staroświeckie.

Nadesłane nowości wydawnicze nakładu księgarni J. Lisowskiej w Warszawie:

- Wacław Skarbimir Laskowski. Jeden dzień w szkole powszechnej. Notatki dydaktyczne i wychowawcze.
- Cecylja Niewiadomska. Królowa Jadwiga.
- Dzwonki, gry, piosenki i zabawy z muzyką. Napisali J. Chrząszczewski — prozę, J. Porazińska — wiersze, W. Siewieński — muzykę.

Do niniejszego numeru Dziennika dołącza się zaproszenie do prenumeraty „Przyjaciela Szkoły“.

„PRZYJACIEL SZKOŁY“

Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego.

- „Przyjaciel Szkoły“ wychodzi w zeszytach objętości 24—32 stron, co 5 i 20 każdego miesiąca.
- „Przyjaciel Szkoły“ jest najtańszym wydawnictwem pedagogicznym w Polsce.
- „Przyjaciel Szkoły“ jest wydawnictwem niezależnym i apolitycznym, służącym jedynie ku podniesieniu szkolnictwa polskiego.
- „Przyjaciel Szkoły“ zalicza do swoich współpracowników wybitnych autorów pedagogicznych.
- „Przyjaciel Szkoły“ otwiera swe łamy dla każdej myśli, której zadaniem jest udoskonalenie szkolnictwa polskiego.
- „Przyjaciel Szkoły“ zawiera obok rozpraw zasadniczych artykuły z praktyki nauczycielskiej i lekcje wzorowe, służy idei czystości języka w działach „Język ojczysty“ i „Poradnik językowy“, zaznajamia z nowościami piśmiennictwa współczesnego w „Przeglądzie czasopism i książek“, daje możliwość wymiany myśli w „Naszych Echał“, przynosi szereg informacji w „Drobnych wiadomościach“ i „Odpowiedziach informacyjnych“.
- „Przyjaciel Szkoły“ w II roku wydawniczym obejmować będzie również dział literacko-naukowo-społeczny.

Zamówienia skierować należy tylko do Administracji „Przyjaciela Szkoły“ Poznań, ul. Różana 4a.

Prenumerata roczna wynosi na razie 8.000 Mk., półroczna 4.000 Mk.

Komplety rocznika 1922 (do chwili wyczerpania tychże) Administracja wysyła za nadesłaniem 6.000 Mk.

Abonament próbny IV kwartału 1922 wynosi 1.500 Mk.

Należność nadsyłać można listem poleconym lub przekazem pocztowym adresując Administracja „Przyjaciela Szkoły“ Poznań, ul. Różana 4a, albo też blankietem nadawczym Pocztowej Kasy Oszczędności (do nabycia w każdym urzędzie pocztowym) wpłacając na konto Wydawnictwa „Przyjaciela Szkoły“ Poznań Nr. 202, 920.

Na wszystkich odcinkach przekazów pieniężnych prosimy podać dokładny adres nadawcy i cel, na który kwotę się przeznacza.

Redakcja i Administracja „Przyjaciela Szkoły“

Poznań, ul. Różana 4a.